יחדיו
ארגון נוער

ירחון פעילות חודשי
ארגון הנוער 'יחדיו'

נושא החודש:

שאיפה להצלחה

חוברת הדרכה

8+

חודש שבט תשפ"א | מותאם לגילאי יסודי

ירחון פעילות
חודש שבט

נושא החודש:

שאיפה להצלחה

מותאם לגילאי יסודי

יחדיו
ארגון נוער

משרד ראשי: רחוב גבעת שאול 27, גבעת שאול, ירושלים
טלפון: 813-50-40-077 פקס: 122-236-524-153
דוא"ל: c0774050812@gmail.com

מזכ"ל התנועה: **אילן קוסמן**
ניהול תוכן: **ישראל שילה**
כתיבה: **ראובן מילצקי**
עריכה: **מרדכי רוזנברג**
גרפיקה: **סטודיו 'דינמי' - שלומית כהן**

© כל הזכויות שמורות לארגון הנוער 'יחדיו'

ירחון פעילות 'יחדיו'
חודש שבט תשפ"א | **נושא: שאיפה להצלחה**

נושא החודש:

שאיפה להצלחה

נלמד מדוע ואיך עלינו לסמן לעצמינו מטרות בחיים, ולקבוע בליבנו שאיפות גבוהות, כדי להתקדם ולהצליח. נראה כמה כדאי להתאמץ ולהשקיע, וניקח אחריות בדרך אל ההצלחה שלנו. נצעד לצמיחה בעז"ה בצעדים בטוחים מתוך אמונה, לא נתייאש מנפילות, לא נפחד מלהתקדם לעבר המטרה. נממש את הפוטנציאל שלנו, ונדע לקבל ביקורת בונה.

רקע לנושא:

הצלחה אינה נמדדת בכמה כסף או כבוד יש לאדם, אלא הצלחה נמדדת בעיקר בכך שאדם מצליח להביא את מלוא הפוטנציאל הטמון בו, לידי ביטוי. להשתמש במתנות שקיבל מהקב"ה, ולהתקדם בעזרתן.

חניכים רבים מתקשים למצוא בתוכם את היכולות והכישרונות הטמונים בהם, ולכך הם לא מביאים לידי ביטוי את יכולתם להשפיע על סביבתם בכלל, ועל עצמם בפרט.

דבר זה גורם לעתים לתחושה של 'בינוניות', הסתפקות במועט בהישגים אישיים: חיים בינוניים בעבודת השם, חיי חברה בינוניים, בינוניות בלימודים, ובהמשך גם בזוגיות, בפרנסה ובכל תחום.

מטרת הנושא:

תפקידנו לסייע לחניכים לקבוע שאיפות גדולות בליבם, ולחזק את רצונם להצליח, באמצעות מפגש בלתי אמצעי של החניכים עם חווית הצלחה. בעזרת הטעם המתוק של ההצלחה - לנטוע בלב תקוה ושאיפה להצלחה גדולה.

כשנגלה כישרון מסוים של חניך, נדגיש ונעצים אותו ככל יכולתינו.

נביע הפתעה מתשובה של חניך, או מרעיון מחודד, וכך נעודד אמונה ביכולות וניטע שאיפה להצלחה. נבקש מהחניכים להשתתף ביצירה כלשהי, אשר תביא את הכישורים שלהם לידי ביטוי - וכך נייצר אצלם תחושת הצלחה גדולה ונדאג להמשיך אותה לאורך כל הדרך.

בל נשכח את שלושת המטרות שלנו:
לחוות **חיי תורה** מתוך שמחה ואושר, **לקחת אחריות** על עצמינו, סביבתנו ועל העתיד שלנו, והפעם יותר מתמיד: לשאוף **להצליח** ולנצל את הפוטנציאל שלנו.

מבצע החודש
הגשמת חלום

כל חניך יעביר בתחילת החודש למדריך 'הצעה לחלום', אותו הוא מתכנן להגשים עד סוף החודש. המדריך יבחר האם להסתפק בחלום המוצע, או לשפר את החלום ולהוסיף לו אתגר.

בין כל החניכים שהגשימו את החלום של עצמם, תיערך הגרלה גדולה בסוף החודש.

שלושת החניכים עם החלומות הכי מפתיעים שהתגשמו - יזכו בפרס יפה ללא הגרלה.

תוכן עניינים

מערך 1 | מהו החלום שלך? 5

מערך 2 | יגעת ומצאת - תאמין! 19

מערך 3 | זה בידיים שלנו! 25

מערך 4 | ט"ו בשבט השיטה הסודית של העץ 33

מערך 5 | נפילה או הזדמנות 41

מערך 6 | לממש את הפוטנציאל שלנו! 49

מערך 7 | צעד קטן לאדם - צעד גדול לחיים 57

מערך 8 | בקרו אותי! 63

כל אחד מאיתנו, בכל זמן נתון, שואף ורוצה להצליח. כולם מעסיקים עצמם רבות בשאלה: איך מצליחים? מה עלי לעשות כדי להצליח?

והתשובה היא: כדי להצליח, צריך קודם כל לחלום!

לחלום? אכן כן! כל אחד צריך שאיפה, חלום, מטרה, משהו כזה שלא נותן לו מנוח - הוא כל הזמן רוצה להתקדם כדי לממש את החלום! לגבור על כל הקשיים בדרך!

כדי להגיע להצלחה בכל תחומי החיים. קודם כל האדם צריך לומר: לאן אני רוצה להגיע? מה היעד הסופי? מה השאיפות שלי בחיים? להגדיר את המטרה. ואז, אפשר לצאת לדרך! אבל בלי מטרה מוגדרת, אי אפשר להגיע להישגים.

לילדים יש כוחות נפש תוססים וסערה פנימית, וזה נותן להם כוחות מיוחדים להציב לעצמם מטרות, לחתור אליהן בנחישות ולהשיג אותן. לכן כבר עכשיו בצעירותינו, קודם כל נסמן את המטרה, ואז נבחר את האמצעים להגיע אליה.

הבה נתחיל.

שאלה לדיון

בפרשת ויחי, יעקב אבינו מברך את בני יוסף במילים 'בך יבורך ישראל לאמור ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה' (בראשית מח כ). כלומר, כל אדם מישראל יברך את בניו, שהם יהיו כמו אפרים ומנשה. ואכן, כך מברך האב את בניו בליל שבת, ובערב יום הכיפורים.

נשאלת השאלה: למה לא יברך אדם את בנו שיזכה לגדול ולצמוח, להיות צדיק וגדול בתורה? בשביל מה צריך דוגמה, להיות כמו אפרים ומנשה, כמו מישהו אחר? אפשר לברך, שיהיה הוא בעצמו גדול ומצליח?!

תשובה

מסביר הרב אשר קובלסקי שליט"א:

יעקב אבינו טומן בדבריו מסר חשוב מאוד, הדרכה לחיים לצאצאיו כולם: כדי להגיע רחוק בחיים, כדי להתפתח לרמות הגבוהות של עובדי השם ויראי אלוקים, עליכם לקבוע לעצמכם 'יעד', לרצות להגיע לאנשי הדוגמא - הלא הם אפרים ומנשה. שאו עיניכם והביטו אל דמויות ההוד כאפרים וכמנשה, ושאפו להגיע אליהם ולקצה דרגתם!

שאיפה ברורה ומוגדרת היטב, שהדוגמא שלה חיה מול העיניים, יוצרת תמריץ, מאפשרת מדידה כל העת - האם אני מתקרב ליעד או מתרחק ממנו? היא נותנת לנו את הכלים לבדוק, עד כמה באמת התקדמנו, או שחלילה נותרנו תקועים. כאשר היעד ברור, השאיפה מסומנת, המטרה ידועה ומובהקת, הכל הרבה יותר קל!

משל למה הדבר דומה

מסופר על שתי חיות ביעה, הדומות בשמן אך שונות כל כך כל באופיין: הצבי המהיר והצב האיטי. יום אחד הם יצאו יחד לחפש מקום לשהות בו, מקום טוב יותר מהיער המוכר להן, מקום מגורים חדש ומעניין...

הצב, התאמץ לילה שלם לעלות לראש הפסגה, ומשם הביט לכל הצדדים, עד שהחליט כי עליו ללכת לכיוון צפון מזרח, כי נראה ששם קצה היער ומתחילים להיראות בתים. ואילו הצבי, החליט להתחיל להסתובב ולטייל מפה לשם, עד שימצא מקום ישוב. הביט הצבי בצב המזיע במאמץ להתקדם לכיוון המסויים שקבע לעצמו, והרהר בלעג:

הרי אני מהיר יותר מהצב, ובוודאי אגיע לפניו למקום ישוב!

כמה לא מפתיע - כעבור כמה שבועות כבר היה הצב אורח קבע, בבית מגורים של משפחה אחת בעומק העיר. ואילו הצבי - עד עכשיו הוא עדיין משוטט ביער, הולך כה וכה וחוזר חלילה, מחפש את עצמו...

כי הצבי, עם הכלים המצויינים שניטעו בו - אלו הרגליים הקלות והמהירות הנחפזת, לא השכיל להציב לעצמו יעד ברור. היעד היה מעומעם, קלוש, נתון לכל שינוי. אין פלא כי לא הגיע אליו... לעומתו, הצב, אף שלא היו לו אותם כלים והוא נדרש להליכה ממושכת במשך שעות ארוכות מדי יום, היעד שלו היה ברור, המקום אליו הוא שואף היה נהיר. מה הפלא כי הצליח להגיע, ולהקדים בהרבה את הצבי?

והנמשל

יכול להיות אדם ברוך כשרונות ורב המעלות, אך כל עוד לא הציב לעצמו מטרה ברורה ויעד קבוע - איך יגיע למקום אותו מעולם לא הגדיר? איך יצליח לצמוח, לגדול, להתפתח, כאשר מעולם לא סימן מטרה? לעומתו, יכול להיות אדם בעל כישרון בינוני, איש פשוט ונטול תהילה, אך כיוון שקבע לעצמו מטרה ברורה ויעד בחיים - בוא יבוא ברינה לפסגת שאיפותיו בהצלחה! כי כשהיעד ברור, התמונה חיה, השאיפה עומדת מול העיניים - הרבה יותר קל ופשוט, וגם הרבה יותר הגיוני, שההצלחה בוא תבוא!

צעירים? ילדים? זה הזמן לקבוע מטרות! לנער צעיר יש כוחות נפש תוססים וסערה פנימית, וזה נותן לו כוחות מיוחדים להציב לעצמו מטרות, לחתור אליהן בנחישות ולהשיג אותן בסופו של דבר. אך כאשר הנער מתבגר, הרבה יותר קשה לו להשתנות. מהסיבה הזו לנער הרבה יותר קל לתקן מידה רעה או להתעלות ולהתחבר לדברים טובים וחיוביים.

הפסוק בתהילים (קכז, ד) אומר 'כְּחִצִּים בְּיַד גִּבּוֹר, כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים', כי כוחם של בני הנעורים הוא הדבקות במטרה והחתירה הבלתי מתפשרת, שהיא כחיצים ביד גיבור, והיא אשר מובילה אותם להצלחה ולהתעלות.

רעיון זה בא לידי ביטוי בסיפור המפורסם המובא בפרקי דרבי אליעזר (א, א), על אליעזר בן הורקנוס.

אליעזר היה בנו של הורקנוס, איש עשיר מאוד ואחד האנשים החשובים באותה תקופה.

יום אחד, חרש אליעזר בהר, וסייע לעבודת אביו, אך לפתע הוא החל לבכות.

שאלו הורקנוס אביו: "מדוע אתה בוכה? אם חם לך על ההר, אעביר אותך למטה, אל המישור". אליעזר התחיל לחרוש במישור, אולם גם שם הוא בכה.

"מה לך, כי תבכה?" חקר הורקנוס.

"אני רוצה ללמוד תורה", ענה אליעזר. אבל הורקנוס לא הקשיב למשאלה הזו. זה היה נראה בעיניו בזבוז זמן... אליעזר בכה ובכה, עד שבא אליהו הנביא ואמר לו ללכת לירושלים ולחפש את רבי יוחנן בן-זכאי, החכם הגדול ביותר באותו הזמן.

אליעזר הלך לירושלים - וכפי שניחשתם - התחיל לבכות. "אני רוצה ללמוד תורה".

רבי יוחנן בן-זכאי שאל: "לא לימדו אותך אפילו לקרוא קריאת 'שמע'?"

"לא", הייתה התשובה.

וכך לימדו החכם הגדול רבי יוחנן בן-זכאי את אליעזר את התורה מהתחלה, ממש מכיתה א'. אט-אט הם למדו ולמדו, עד שקלט אליעזר את כל הדברים הבסיסיים, קריאת שמע, כשרות ושבת.

ואז אמר רבי יוחנן בן-זכאי "טוב מאוד, אליעזר. הצלחנו במשימתנו. כעת הגיע זמנך ללכת".

אליעזר התחיל לבכות: "אני רוצה ללמוד עוד תורה!"

רבי יוחנן בן-זכאי לימד אותו את כל התנ"ך וכל התורה שבעל פה, כולל משניות והלכות, ולאחר זמן מה שוב אמר "אליעזר, הגיע זמנך ללכת".

אליעזר שוב בכה ואמר "אני רוצה ללמוד עוד תורה!"

וכך המשיך ללמוד תורה, בעודו יושב בירכתי חדר הלימוד. עד כי הגיע לדרגה גבוהה מאוד והפך לאחד מגדולי התנאים הקדושים.

יום אחד, באופן בלתי צפוי, נכנס פנימה אביו, הורקנוס. רבי יוחנן בן-זכאי הורה לאליעזר לעבור לקדמת החדר ולדרוש בפני כולם בקול רם.

משראה הורקנוס את הכבוד הגדול שרוחשים גדולי הדור לבנו אליעזר, המתין שאליעזר יסיים, ואז התרומם הורקנוס ממקומו ובעודו זורח מגאווה, אמר: "אליעזר, בתחילה רציתי להוריש את רכושי לכל בניי, חוץ ממך, ולהדירך מנכסיי. אבל כעת אני עומד לתת את כל אשר לי, לך ורק לך!"

אליעזר השיב: "אבי, אילו חשקה נפשי בכסף וזהב, הייתי נשאר לעבוד בחווה. משאת נפשי היחידה היא התורה".

וכך הפך רבי אליעזר בן הורקנוס למנהיג בדורו, עד כי הפך לרבו הגדול של רבי עקיבא גדול התנאים.

תובנה

קיימים קשיים רבים בסיפור זה:

- **כיצד ייתכן שהורקנוס, איש יהודי עשיר, לא לימד את בנו תורה?**
- **מדוע הכריח הורקנוס את בנו לבצע את עבודת הכפיים הפשוטה של חרישת האדמה? הרי יכול היה לשכור פועלים שיחרשו את האדמה ולמנות את בנו למנהל העבודה שלהם?**
- **מדוע הורה הנביא אליהו לאליעזר ללמוד את עיקרי היהדות מחכם כה נערץ כרבי יוחנן בן-זכאי? הרי כל תלמיד צעיר הנמצא באמצע לימודיו יכול היה ללמדו זאת?!**

ענה על כך הרב נח ויינברג זצ"ל:

יש רק תשובה אחת שעונה על כל השאלות האלה. **לאליעזר היה ראש אטום - הוא היה קשה תפיסה.**

כמובן שהורקנוס שכר מורים לבנו! אולם אפילו המורה הטוב ביותר לא הצליח להחדיר קריאת "שמע" לראשו האטום של אליעזר! בתור אב, מה היה אמור הורקנוס לעשות עם בן שכזה? להפוך אותו למנהל עבודה? ברור שלא! הברירה היחידה שעמדה בפניו הייתה לתת לו מחרישה - לפחות כך יכול היה אליעזר להביא איזושהי תועלת, ולא לשבת בטל חלילה.

אולם, אליעזר בכה: "אני רוצה ללמוד תורה!" היחיד שהיה לו סיכוי להחדיר מעט תורה למוחו של אליעזר היה מנהיג הדור, רבי יוחנן בן-זכאי, כי הוא היה חכם גדול וידע איך להתמודד גם עם אתגר כה גדול.

רבי יוחנן נאבק והגיע להישג משמעותי: הוא לימד את אליעזר את עקרונות היהדות. וכאשר אליעזר דרש עוד, רבי יוחנן הבין שאם הצליח פעם אחת, אולי יצליח בכך פעם נוספת. וכך נמשך הדבר, עד שאליעזר הפך לאחד המלומדים הגדולים בדורו.

מה מוסר ההשכל? גם האדם האיטי ביותר יכול להגיע לגדולה! מהו הסוד? סוד ההצלחה הוא: עליך לרצות משהו בתשוקה כה עזה שתגרום לך לבכות.

במילים אחרות: אתה צריך לחלום על מטרה בחיים, ולשאוף להגיע אליה בכל כוחך, בדיוק כפי שעשירים שאפו וממשיכים לשאוף כל חייהם להרוויח עוד ועוד כסף ולהיות עשירים, כך בכל דבר, כל אחד ואחד צריך לשאוף למשהו בכל ליבו.

סיפור 1 | *סיפורו הסודי של הרב הנודע*

את הסיפור הבא סיפר כ"ק האדמו"ר מנדבורנה זי"ע, שהכיר את בעל המעשה ועקב מקרוב אחרי השתלשלות הסיפור.

יהודי מסויים, משמש כיום כרב דגול ומרביץ תורה נערץ. הוא תלמיד חכם בקנה מידה גדול, ורבים נעזרים בו בהבנת תוספות מוקשה או בפתרון שאלות הלכתיות מורכבות. אך הקהל השותה בצמא מדברי תורתו, אינו יכול להעלות בדעתו כי לא כך היה האיש מקדמת דנא...

עד גיל ארבעים, היה יהודי זה עמל כפיים בעבודתו שעות רבות, ולמעשה במשך היום כולו. בקושי החזיק בקביעות עתים לתורה, כל ראשו ומעייניו נתונים היו בפרנסת משפחתו. בגיל ארבעים, כשחש מיצוי עצמי מהעבודה והייתה לו יכולת כספית לנוח מעט, החליט לפוש מעולם המעשה ולעבור לעסוק בתורה בהתמדה. לא קלה הייתה דרכו במעלה הדרך. הוא חש כרבי עקיבא בשעתו, כשבגיל ארבעים נקלע לראשונה לבית מדרש הומה, בו עסקו צורבים צעירים ממנו בסוגיות התורה בהבנה מקיפה ובידע רב. אמנם הוא ידע לקרוא היטב וגם להבין מעט, אך משפתח את הגמרא וביקש לשקוד על הבנתה - גילה כי נראה ששעריה נותרו סגורים וחתומים בפניו...

הוא קרא את השורות בזו אחר זו, ניסה להיעזר במפרשים, אך העלה חרס בידיו. כל מאמציו עלו בתוהו, הרצון העמוק לשבת וללמוד בהתמדה התנפץ אל סלעי המציאות הקשה, בה הוא מנסה ללמוד שוב ושוב אך אינו מבין דבר וחצי דבר. הוא ניסה שוב, ביקש להיעזר גם בלומדים אחרים, שפך דמעות כמים בתפילה לבורא עולם שיאיר את עיניו בתורתו, אך עם הזמן כמעט והחליט להרים ידיים. אחרי תקופה של התלבטות ארוכה, החליט לתת הזדמנות נוספת. אך את ההזדמנות הזו, כך קבע, הוא הולך לעשות בכלי בו טרם השתמש מעולם...

הוא ישב עם עצמו שעה ארוכה, ובנה לעצמו תוכנית עבודה, רשימת יעדים נוקבת ובלתי מתפשרת: 'אני הולך ללמוד מסכת פלונית בזמן הקרוב, ומיד כשאסיים - אני מסתער גם על מסכת פלונית. בהמשך אני מסיים סדרי נשים

נזיקין, ואחר כך עובר ללימוד ההלכה בעמקות'...

למחרת היום שב היהודי לבית המדרש, כשטבלה מסודרת במוחו, ויעד שאפתני מוצב למולו. 'בעוד תקופה אני יודע ש"ס, ויהי מה!', היה ברור לו מעל לכל ספק. זו כבר עובדה בעיניו, צריך רק לפעול למימושה... הרבי מנדבורנה, שהיה מודע להתלבטויותיו של האיש, לא הפסיק לעקוב אחריו מרחוק, מבקש ומתעניין לדעת מה עלה בגורלו ומה מעשיו. היה חשוב לו לדעת אם הכלי החדש מוכיח את עצמו.

והוא הוכיח, ועוד איך...

בחלוף השנים, הפך אותו יהודי לתלמיד חכם מופלג, בקי בכל חדרי התורה. איש לא ידע כיצד הגיע למעלה זו, איש גם לא זוכר באיזה גיל מאוחר התחיל. מה שברור, שהקביעה החדה על היעד הרצוי, השאיפה העוצמתית שקבעה את המטרה, היא ששינתה את התמונה לחלוטין!

כשסיפר הרבי את הסיפור, הוסיף: "כשיהודי קובע יעד, זה לא רק שהוא זוכה בסייעתא דשמיא למימושו. קביעת היעד מסייעת לו למדוד בכל רגע עד כמה הוא פועל בכיוון הנכון, עד כמה הוא מתקרב או חלילה מתרחק. אך לא זו בלבד - גם הדרך הופכת לאיכותית יותר, מלאה ועוצמתית. כשיהודי לומד כי הוא רוצה לדעת ש"ס, איכות הלימוד מזנקת, הריכוז מתעצם, ההבנה מעמיקה בהרבה. קביעת היעד הופכת כל יעד שאפתני למושג, הופכת את הדרך אליו לפשוטה יותר, איכותית יותר, ומדידה הרבה יותר..."

כדי שלא נופתע מעוצמת הגילוי, הוסיף הרבי והדגים: "ראו נא, אדם עשיר מסוגל לקחת על עצמו סיכונים גדולים ומורכבים, שכוללים לפעמים את הסיכון לאבד את כל הונו. סובביו לא מפסיקים להרהר: 'איך הוא מסוגל?! איך הוא יכול לקחת על עצמו סיכון כה גדול?! אני לא הייתי נרדם בלילה כשרובץ עליי עולו של סיכון בסדר גודל כזה...' ומה התשובה לכך?" הוסיף הרבי בחיוך רחב, "כי אותו עשיר סימן לעצמו יעד, קבע את המטרה. מבחינתו, כבר ברור שהוא הולך על הצעד הזה, כי ברור שהוא הולך להצליח בו ויהי מה! עתה, כל הסיכונים והטיעונים מאבדים מערכם, בשעה שכבר

נקבע היעד במסמרות!"

כל שצריך לעשות הוא לשאוף, לקבוע את היעד, להגדיר את המטרה.

מפתיע לגלות, שגם בגיל ארבעים השיטה הזו עובדת בהצלחה מלאה, כי קביעת היעד משנה את המציאות, הופכת יהודי שלא הבין שורה לתלמיד חכם מופלג. אז גם אם אנו מבוגרים, ועל אחת כמה וכמה אם אנו צעירים - זה הזמן לקבוע יעד ולסמן את המטרה בעיגול בוהק, למען נגיע אליה בהצלחה ובסייעתא דשמיא!

סיפור 2 | סוד ההצלחה שהתגלה

היה זה בשנת תשכ"ה, בעת שמרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל כבר נודע כגדול בתורה בקנה מידה עולמי, כדיין ופוסק וכדמות מופת. עם תלמידי החכמים הדבקים בו ומתאבקים בעפר רגליו, נמנה הגה"צ רבי שמואל טויסיג זצ"ל, שלא פעם היה בא לביתו לשמוע עצה ותושיה, דברי תורה וחידושים מאירי עיניים.

זמן קצר אחר נישואיו של רבי שמואל, החליט להיכנס לרב אלישיב ולשאול את השאלה המרכזית ביותר בחיים. הוא פנה לענק התורה וביקש עצה לגדול בתורה... הרב אלישיב התכופף לאוזנו של הרב טויסיג ולחש כממתיק סוד: "רוצה עצה לגדול בתורה?"

הרב טויסיג האזין בקשב. גדול הדור מגלה את סוד הצמיחה בתורה, ומי לא יאזין לכל מילה בקשב רב...

הרב אמר: "כדי להצליח לגדול בתורה ולעסוק בה בהתמדה, עליך לחשוב כאילו נבחרת להיות רב בקהילה מכובדת, וכיוון שאינך כשיר עדיין - קיבלת שנתיים להתכונן לתפקיד החשוב. איך תנצל את השנתיים האלה?", שאל בחיוך...

הרב אלישיב לא המשיך, כי כל מילה נוספת מיותרת. כשהשאיפה ברורה, כשהרצון מקבל פנים, ציור ותמונה מוחשית - ההתמדה בתורה כבר נראית אחרת לגמרי. כי גם יהודי שלומד - לימודו מקבל פנים איכותיות ורציניות הרבה יותר אם יש לו יעד מוגדר, אם הוא שואף להגיע לפסגה...

ואכן, רבי שמואל קיבל את העצה והחל לעסוק בתורה בהתמדה עצומה, נאמן לשאיפה הכמוסה שגילה הרב אלישיב... וב"ה צמח וגדל בתורה...

סיפור 3 | מתנה מרגשת בתחילת השנה

לקראת ראש השנה תשע"ו, הופתעו הורים רבים בבני ברק לקבל מתנה מרגשת: לצד ברכות ה'שנה טובה' המסורתיות, הביא בנם היקר מתלמוד התורה לוח שנה נאה במיוחד, שבחלקו העליון נכתבה כותרת באותיות מאירות עיניים: 'גדולי ישראל'. מתחת הכותרת, מימין ומשמאל, הופיעו תמונות שניים מגדולי ישראל, אך במרכזה הייתה תמונה גדולה ומרגשת של... לא אחר מבנם היקר, תלמיד צעיר בכיתה ב'...

כשראו הילדים את הלוח לראשונה, נבוכו לרגע. 'היתכן כי התמונה שלי תתנוסס בצוותא חדא עם תמונות גדולי ישראל?!', שאל כל ילד את רעהו... אך המחנך המסור, הרב יצחק כהן מתלמוד תורה 'שתילי זיתים', הסביר במתק שפתיים: "דעו נא תלמידיי היקרים, כי כל אחד מאתנו יכול להתנוסס תחת הכותרת 'גדולי ישראל' בעוד אי אלו שנים. אנחנו צריכים רק לרצות ולשאוף להיות תמונה מתאימה לאכסניה כזו!"

בשיחה עמו, הוא מסביר את המטרה: "לוח השנה נשאר כל השנה על המקרר, ובראשו הכותרת 'גדולי ישראל'. מדי יום רואה הילד את תמונתו שוב ושוב, מתנוססת לראווה בין גדולי ישראל. כך הוא והוריו מקבלים שאיפה ברורה. הייעוד של הילד בחיים, לאן הוא יכול להגיע ולאלו פסגות הוא מסוגל להעפיל - נותרים חקוקים במוחו..."

סיפור 4 | התמונה המתרוננה...

הגאון רבי מרדכי גיפטר זצ"ל, ראש ישיבת טלז, נודע כאחד ממנהיגי יהדות אמריקה ומגדולי הדור וענקי הרוח שפעלו בה. הא לא היה בן לרב נודע או

ראש ישיבה מפורסם, ואת עלייתו הרוחנית וצמיחתו לאחד מגאוני הדור - עשה כמעט בכוחות עצמו.

כך נודע לימים אודותיו:

כשהיה ילד, נהג כמנהגם של ילדים, והיה אוסף תמונות של גדולי ישראל, אותן סידר יפה יפה באלבום תמונות מרהיב עין. האלבום סודר שוב ושוב, תמונות יצאו ונכנסו, שינו את מקומן כמעט מדי יום. רק בסוף האלבום היה מקום לתמונה אחת, בה לא השתנה דבר...

בעמוד האחרון, במקום של התמונה האחרונה, לא הכניס הילד אף תמונה. בכתב גדול וילדותי כתב לעצמו על פיתקא קטנה: 'מוטל'ה מוטל'ה, אם תלמד טוב בהתמדה, התמונה שלך תהיה כאן!', ואת הפיתקא הזו טמן במקום התמונה האחרונה...

זהו כוחו של יעד, גם אם הוא נקבע בגיל צעיר ובשיקולים ילדותיים, אך גם כי יזקין האדם לא יסור מיעדו. ברבות השנים כבר לא עניין את הרב גיפטר מה מופיע באלבומי התמונות, אך הוא זכה גם זכה להפוך לגדול בישראל וראש ישיבה נערץ, כי זהו היעד שהציב לעצמו, כילד צעיר מול אלבום התמונות! ברבות השנים, התנוססה תמונתו ברבבות אלבומים בארצות הברית ומחוצה לה, כמנהיג היהדות החרדית בארצות הברית, שדבריו הואזנו בקשב בכל רחבי תבל. זו הייתה שאיפתו כילד צעיר וחינני, אך היא-היא שהובילה אותו אל הפסגה!

הפעלה | זמן לחלום

משפט פתיחה:

זה הזמן לחלום... שעת דמיון עשירה, ממנה תצאו עם חזון וצמיחה.

הסבר כללי:

מעלים על גבי הכתב את החלומות האישיים, ואת דרך הפיכתם למציאות. יחד מנסים להגשים חלומות!

חומרים נדרשים:

- מכשירי כתיבה.
- טבלה מצורפת, לשכפל לכולם.

הסבר מפורט בשלבים:

1. כל אחד בתורו ממלא את הטור הראשון בטבלה, ובו ארבעת החלומות הגדולים שלו בחייו. החלום החזק ביותר - בשורה הראשונה, וכך הלאה, לפי גודל השאיפה לחלום.
2. כעת לפי התור, כל אחד משתף בקול את כולם בחלום הראשון והגדול שלו.
3. כעת שאר החברים מייעצים לו, איך יוכל להגשים את החלום ולהופכו למציאות? כולם מציעים רעיונות.
4. בעל החלום בוחר את הרעיון המתאים ביותר עבורו למימוש החלום, אותו הוא רושם בטור השני בטבלה.
5. כעת ממלאים את הטבלה, ומנסים להפוך החלום למציאות.

הערות:

א. שים לב לחלומות של החניכים, לפעמים עומדים מאחוריהם דברים משמעותיים בחיי החניך.

ב. נוכל להציע לחניך חלומות גדולים, שכדאי וראוי לחלום עליהם.

ג. נשתדל להתמקד בחלומות משמעותיים לחיים, כמו 'אני רוצה לסיים את כל הש"ס עד גיל עשרים", או "אני חולם להיות מנהל בית ספר", או "אני חולם לנהל את מערך הילדים המתנדבים בגמ"ח החסד השכונתי". בשורות הבאות אפשר גם חלומות נקודתיים כמו "אני חולם לקנות מתנה נאה לאבי ליום הולדתו".

תובנה:

לעולם אל תפסיקו לחלום! חלום הוא הדרך הנכונה להתקדם בחיים.

טבלת החלומות שלי:

	מה החלום שלי?	מי/מה יכול לעזור לי להגשים את החלום?	אני מחליט לעשות כדי לקדם את החלום:
חלום 1			
חלום 2			
חלום 3			
חלום 4			

היום נחקור מהי 'הצלחה' אמיתית, ונראה כי הצלחה נמצאת בדרך שאנחנו עוברים יום יום, שעה שעה. **הצלחה נמצאת בעצם הטיפוס על ההר, ולא דוקא בפסגה!**

ההישגים אותם אנו מקווים להשיג, לא בהכרח יהיו בהתאם למאמץ. אבל ההצלחה, היא תיקבע לפי מידת היגיעה שלנו. התאמצת? פעלת? רצית בכל מאודך? הצלחת!

קדימה, נצא לדרך.

שאלות לדיון

- **חז"ל מלמדים אותנו: "אם יאמר לך אדם... יגעתי ומצאתי - תאמין!" (מגילה ו, ב). נשאלת השאלה, מדוע נקטו חז"ל לשון "מציאה", הרי מי שהתייגע, אינו 'מוצא' פתאום 'מציאה' במקרה, אלא הגיע להישגים בזכות המאמץ?!**
- **למה לא ניסחו חז"ל בפשטות, "יגעתי והצלחתי - תאמין!"**
- **הרמב"ם אומר (הלכות תשובה ה, ב) "כל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה רבנו". לכאורה, לא ולנו נולדים עם תכונות האינטליגנציה, האופי והמנהיגות של משה. אם כך, כיצד מצופה מאתנו להגיע לגדלות רוחנית דומה לשלו?**
- **הגמרא במסכת נדרים (לח, א) אומרת: "א"ר יוחנן בתחילה היה משה לומד תורה ומשכחה, עד שניתנה לו במתנה שנאמר 'ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו'". נשאלת השאלה: אם בלאו הכי משה רבינו לא יכול היה ללמוד את התורה מעצמו, ונזקק למתנתו של הקב"ה, מדוע היה עליו לשהות בשמים ארבעים יום וארבעים לילה בלא לאכול לחם ובלא לשתות מים, הרי יגיעה זו לא הועילה לו כלום?**

תשובה

עלינו לנסח מהי הצלחה, כדי לקבל תשובות לכל השאלות שהצבנו. ובכן, הצלחה איננה מה שהגשנו, היעד אותו כבשנו. הרי כיהודים מאמינים אנו יודעים כי השגת כל דבר בחיים, נתונה בסופו של יום רק בידי שמים. ההצלחה שלנו היא: היגיעה!

הצלחה היא מסע של עשייה עקבית לעבר מטרה משמעותית שהוגדרה מראש. הצלחה נמצאת בדרך שאנחנו עוברים יום יום, שעה שעה. **הצלחה נמצאת בעצם הטיפוס על ההר, ולא דוקא בהגעה אל הפסגה!**

ומי שיגע ומתאמץ באמת ובכל כוחו, מובטח לו כי בסופו של דבר גם יצליח!

כעת מובן מדוע חז"ל אומרים "יגעת ומצאת - תאמין!" כי אכן היעד מגיע ב'מציאה', במתנה מהקב"ה, ולא כתוצאה ישירה מהיגיעה. היגע הצליח בעצם יגיעתו המוצלחת, ואם גם הגיע להישג - הרי זו מתנת שמים בעקבות יגיעתו המוצלחת.

מאמץ והישג **אינם סיבה ותוצאה**, הגעה לגדולה אינה תלויה בכישרונותינו וביכולותינו המולדות. **רק המאמץ הוא באחריותנו**, וההישגים בידי שמים.

ההישג הוא מתנה מאת הקב"ה, בדומה ל"מציאה" בה אנו נתקלים באמצע הרחוב. לכן על פי היהדות, **ברגע שאתה משקיע מאמץ, אתה כבר נקרא מצליח!**

וזהו כוונת הרמב"ם, כי הנתונים שכל אחד קיבל כשהוא נולד אינם רלוונטיים ואינם משמעותיים כלל וכלל! אלא רק המאמץ להגיע למקסימום שלי, וזה מה שמשה רבינו עשה - ניצל את כל יכולותיו. וכל אחד ואחד מאיתנו שיתאמץ וינצל את כל היכולות שלו - הגיע לדרגת משה רבינו!

הרי שאלנו, אם בלאו הכי משה רבינו לא יכול היה ללמוד את התורה מעצמו, ונזקק למתנתו של הקב"ה, מדוע אם כן היה עליו לשהות שם ארבעים יום וארבעים לילה בלא לאכול לחם ובלא לשתות מים, הרי יגיעה זו לא הועילה לו כלום?

מכאן למד ה'בית הלוי' את מוסר ההשכל הגדול, אותו אמרנו: היגיעה היא תנאי הכרחי במציאה, אי אפשר להגיע להישגים בלא יגיעה, אך גם אחרי העמל והיגיעה ההצלחה היא רק בגדר מציאה, כאילו האדם זוכה מההפקר בסייעתא דשמיא.

ילד עמל על קושיא חמורה בסוגייה, עולים בדעתו כמה תירוצים ודרכים לפתרון המבוכה, ולפתע בא לו במחשבה ממקום אחר, תירוץ פשוט ומחוור להפליא, שכלל אין לו קשר לתירוצים הקודמים שעלו לו בעמל רב, **אין זה אלא כי היגיעה היא תנאי בלימוד התורה, ובעקבותיה מובטח לו כי ימצא את המציאה**

אם ההישג הוא מתנה משמים, למה הקב"ה דורש מאיתנו מאמץ?

מסביר הרמח"ל בספר דעת תבונות: משל לעני שמקבל לחם מנדיב לב, שלמרות שהוא נהנה באכילתו, הוא מתבייש בכך שהוא אוכל לחם חסד. לעומת זאת, אדם שעמל לפרנסתו והרוויח את לחמו ביגיע כפיו, אינו חש באכילתו רגש בושה כלשהו. והנמשל הוא, שמתן שכר בלא טורח ומאמץ הוא בבחינת "נהמא דכיסופא", לחם חסד שכרוך בחוסר נעימות, ולפיכך נצטווה האדם לשמור תורה ומצוות, ובכך הנאתו מהשכר על עבודתו תהיה רבה יותר, וללא תחושת בושה.

שורת סיכום:

זהו סוד ההצלחה האמיתי: להתאמץ ולהתייגע, לעשות ככל שביכולתינו. וההישגים בפועל? הם כבר ביד הקב"ה, שודאי יעשה את הנכון עבורינו.

סיפור | מסכת אמורית

הגאון רבי משה קלירס זצ"ל, רבה של טבריה, החזיק ברשותו נכסים יקרי ערך. הוא אמנם היה עני מרוד, אבל נכסיו היו ידיעת התורה, בהיקף עצום ובהבנה מעמיקה.

איך צמח רבי משה? היכן גדל?

עוד בימי ילדותו, למד רבי משה תורה מתוך הדחק. בספר "מרביצי תורה מעולם החסידות", מסופר כי בבית אביו רבי מאיר, חסרה לעתים קרובות פרוסת לחם עבור הילד משה, שאהבתו לתורה משכה אותו תדיר אל בית המדרש. הוא לא ידע מה יאכל, אבל לא היה מסוגל לעשות דבר אחר מלבד לשבת וללמוד.

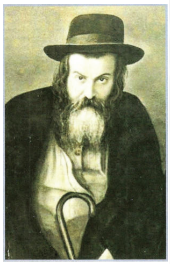

והקב"ה אכן דאג לפרנסתו. הייתה זו אלמנה ענייה, שדרה בשכנות לבית המדרש, היא הבחינה בנער המתמיד בתורה בלא מזון להשביע גופו, והשתדלה להביא לו את שיירי לחמה היבש, מהם התקיים.

בלילות, כשלא היה בנמצא שמן למאור, המציא הילד תחבולות שונות כדי שיוכל להמשיך בלימודו בלא להפסיד אף רגע. הוא התקין לעצמו נר בעל פתילה הטבולה בנפט - חומר בערה זול ומצוי, ולאורו למד. עשן הנפט הסב לו מיחושים וכאבי ראש, אותם נאלץ להפיג במטליות לחות.

שלושה חורים מפוייחים במגבעתו, היו עדים נאמנים ומפורסמים על שקידתו הלילית לאור הנר. איך אירעו החורים? על מנת להסתיר את הנר מפני הרוחות הנושבות, בעת שלקח אותו למקום לימודו, האהיל על הלהבה במגבעתו, והמשיך לחבש אותה גם אחרי שכתוצאה מן האש נתהוו בה שלשה חורים.

בלילות החרף הקרים בשל צפת, היה הולך ללמד בבתי המדרש של הספרדים, שם מצויות כריות המיועדות לישיבה, ומשה יכול היה לכסות בהן את גופו הצונן. אהבת התורה הבוערת בלבו, ניצחה את כל הקשיים והעיכובים.

רבי משה לא למד בישיבה מסודרת, ולא הספיק לצקת מים על ידי חכמים מפורסמים מגדולי הדור. כל התעלותו, היתה בסיעתא דשמיא ובזכות הכוחות העצומים שהשקיע בלימודו.

סיפר ר' משה בעצמו: "הייתי גומע אז בצימאון גדול עשרות דפי גמרא בעיון,

חשתי בלימודי מין תענוג נפלא שהתפשט בכל איברי". הרבה מסכתות מן הש"ס, שינן וגרס כארבעים וחמשים פעם. כשהיה מתקשה בהבנת ענין בלימודו, היה מתחנן לקב"ה שיאיר עיניו, כשעל פיו התנגן בנעימה הפסוק "נר לרגלי דבריך ואור לנתיבתי".

אומר היה רבי משה משמו של רבי חיים מווירידבורג זצ"ל, בעל "ספר החיים", אחיו של מהר"ל מפרג, שאלמלא ידעו עמלי תורה את השכר הצפוי למי שעוסק בתורה מתוך הדחק, לא היו רוצים אלא לעסוק בה דווקא באפן כזה - מתוך הדחק, ולא אחרת...

תובנה

הצלחתו של רבי משה בתורה, מלמדת אותנו כי הדרך לגדול בתורה, או להצליח בכל מטרה אחרת בחיים, אינה עוברת דווקא בדרך של לימודים במימון מלא, מורים מובחרים ביותר, תמיכה משפחתית, כישרונות וכדומה. הדרך להצלחה בכל תחום עוברת בעמל וביזע, בהתעקשות ורצון עז, והיא הערובה האמיתית להצלחה המלאה, בסייעתא דשמיא.

'מְסִירוֹת' בִּמְסִירוּת

משפט פתיחה:

החיים מזמינים לנו אתגרים הולכים וגדלים. המשחק שלנו ימחיש כיצד בנחישות ורצון נצלח את כל המניעות.

הסבר כללי:

משחק 'מסירות', עם אתגרים הולכים וגדלים.

חומרים נדרשים:

כדור.

הסבר מפורט בשלבים:

1. כל משתתף מקבל חמש נקודות בתחילת המשחק. כל הצלחה במסירה נכונה מוסיפה נקודה, מסירה לא מוצלחת מורידה נקודה.
2. בשלב ראשון יש לשחק 'מסירות' עם רגל אחת באוויר.
3. בשלב השני יש לקפוץ תוך כדי הזריקה והמסירה.
4. בשלב השלישי יש לזרוק ולקבל את הכדור ביד אחת.
5. בשלב הרביעי יש לזרוק לקיר, ואז על השני לקבל את הכדור.

הערות:

אפשר לשלב כמה אתגרים יחד, וכך להעלות את רמת הקושי.

לעתים מוסר הכדור מתאמץ למסור נכון כדי להצליח ולהרוויח נקודה, אך טוען שהתופס לא התאמץ לתפוס, וגרם לו להיכשל ולהפסיד את הנקודה. כדי למנוע מצב כזה, אפשר לקבוע שתפיסת הכדור תעניק נקודה גם לתופס וגם לזורק.

תובנה:

ככל שמתקדמים בחיים, האתגרים נעשים מורכבים יותר. אנו מקבלים כל הזמן יכולות נוספות וכישורים חדשים להתמודד עם אתגרי החיים. לכן, לא ניבהל מקושי! עם רצון עז והשקעה אמיתית, מצליחים!

כולנו מלאי כוונות טובות, כל הילדים רוצים להצליח בלימודים, להתנהג בכבוד לחברים ולעשות רק מעשים טובים. כולנו שואפים להתקדם ולהצליח, ולא לבזבז את חיינו על שטויות.

אז מדוע לעיתים רבות אנו נכשלים, ופועלים באופן שלא רצינו בו? מה גורם לנו לטעות שוב ושוב? מה מפריד בינינו לבין ההצלחה?

התשובה, במילה אחת: **אחריות**.

כדי להוציא לפועל את התוכניות המצויינות שלנו, אנחנו צריכים שתהיה לנו **אחריות** על עצמינו, שנעשה באמת מה שאנחנו מתכננים לעשות, ונשלוט בעצמינו.

שאלה לדיון

מי אחראי על החיים של כל אחד ואחד מאיתנו? מי מחליט עבורנו כיצד נתנהג, וכמה נשקיע בלימודים?

תשובה

אלו לא ההורים, גם לא המורים, אפילו לא החברים.

מי שמחליט על החיים שלנו - זה אנחנו בעצמנו! כל אחד מאיתנו אחראי על החיים שלו, ומקבל כל יום החלטות רבות שמשפיעות על עצמו.

הלל הזקן מלמד אותנו משפט חכם במיוחד:

"**אם אין אני לי, מי לי? וכשאני לעצמי, מה אני? ואם לא עכשיו, אימתי?**" (משנה אבות א יב).

המשפט הזה מורכב משלושה חלקים:

1. **חלק ראשון: רק אני יכול לעזור לעצמי, אף אחד לא יעשה זאת במקומי! 'אם אין אני לי מי לי'!**
2. **חלק שני: אני לבד לא יכול, כדאי לי להיעזר בהורים, מורים וחברים. 'כשאני לעצמי, מה אני'?**
3. **חלק שלישי: לא לדחות משימות ל'מחר', עושים הכל בזמן הנכון! 'אם לא עכשיו, אימתי'?**

ילדים רבים לא הפנימו שהם עצמם אחראים לחיים שלהם. גם נערים, ואפילו מבוגרים, לפעמים מרגישים כאילו מישהו אחר אמור לעבוד בשבילם. אבל האמת, שכל אחד מאיתנו אחראי על עצמו! **החיים שלנו - בידיים שלנו!**

כששואלים ילדים: "למה אתה לא משקיע בלימודים?" בדרך כלל, הם עונים: "המורה לא מסביר טוב", או "אין לי זמן להכין שיעורי בית", או "אחים שלי מרעישים ואני לא מצליח להתרכז בשיעורי בית". כל מיני תירוצים, שבעצם אומרים דבר אחד - לא אני אשם, מישהו אחר אשם!

בצורה הזאת, לא מגיעים לשום דבר... מי שיבין באמת שרק הוא עצמו יחליט על החיים שלו, יוכל להתקדם ולהצליח!

יש מי שניסח זאת, במשפט קצר בן שלוש מילים בלבד. זהו המשפט שכדאי לכולנו לשנן - "**הכול תלוי ביי!**"

שלושת עצותיו של מרן הגר"י סלנטר זצ"ל כיצד להגיע להצלחה:

רבי ישראל מסלנט היה אומר: שלושה דברים צריך אדם לחשוב בשעה שהוא ניגש ללמוד [וכך כל דבר בחיים שאדם רוצה להשיג]:

דבר ראשון עליו לחשוב, שכל התורה אינה אלא דף אחד.

דבר שני, שהוא האדם היחיד עלי אדמות וכל העולם נוצר בשבילו.

ודבר שלישי, שהיום זהו יומו האחרון עלי אדמות!

כשיושב אדם ומנסה להתמודד עם דף גמרא, או עם הלכה סבוכה, בא היצר ומסיתו: "עזוב, זו גמרא קשה והלכה מסובכת, וגם אם תתעמק בהם לא תבין אותם, עבור לגמרא אחרת קלה יותר, ולהלכה ברורה יותר".

אולם כשיטול האיש לידו את הגמרא האחרת, ואת ההלכה הברורה, שוב יבוא היצר ויסיתו באותן המילים, וכך בעצת היצר יפתח האדם גמרא ויסגרה, ויפתח אחרת ויסגור גם אותה בלי ללמוד מאומה.

או יבוא היצר ויאמר: "דפים רבים כל כך יש בגמרא, והרי ממילא לא תוכל לעולם לסיים הכל, מוטב תסגור את הגמרא ותיקח לך ספר סיפורים".

לפיכך אומר רבי ישראל סלנטר, אילו היה בן אדם יודע שיש רק דף אחד בכל התורה, ומלכתחילה לא נתן הקדוש ברוך הוא אלא דף אחד אשר כל הלומד אותו נעשה לתלמיד חכם מופלג, אזי הסתכלותו על אותו דף הייתה שונה בתכלית, והיה אומר לעצמו: מה הבעיה, וכי דף אחד אינני מסוגל ללמוד? ואז היה משקיע את כל מרצו וכוחותיו בדף זה.

ולפעמים היצר הרע ברוב עורמתו, תוקף את האדם מכיוון אחר ואומר לו: "לא עליך מוטלת המלאכה של לימוד תורה, אתה חלש בלימודים, הנח את הלימוד לאלה החרוצים אשר יש להם כוחות ללמוד הרבה, ומדוע לך לבזבז את זמנך?!"

אולם אם יחיה האדם בהרגשה כאלו הוא היחיד בעולם, ויאמר "אם אין אני לי מי לי"! רק אני לומד תורה בעולם, ואם אני לא אלמד, היא חלילה תתבטל

ותשתכח מהעולם! באופן כזה יתמלא כוח וחשק להשקיע בלימודו את כל המרץ.

נקודה שלישית שצריך האדם לחשוב בעת מלחמתו ביצר: "היום יומי האחרון, מה שאספיק היום זהו הרווח שלי, ואין לי מחר"! בכך יתפטר מטענותיו של היצר האומר לו: "עכשיו אתה עייף, עכשיו אתה עסוק ולחוץ, תשלים בפעם אחרת, לא נורא אם לא הבנת, תמשיך מחר".

אבל אם אדם אומר לעצמו: "אם לא עכשיו אימתי", כלומר, אין פעם אחרת, יש לי אך ורק את היום הזה בלבד, באופן כזה הרי הוא משתיק ומבטל את טענות היצר הרע, וכך יכול הוא להמשיך לעבוד את ה' ולעסוק בתורה כראוי.

סיפור | האסיר שהפך לאלך

חושך סמיך שרר בחדרים ובמבוא הצר שביניהם. קרני אור בודדות וקלושות הצליחו לחדור דרך החלון הצר שבתקרת בית הכלא, ולבשר על בוא הבוקר. עוד בוקר של אסירים קשי יום, שאינם זוכים אפילו לעמוד למשפט, ואיש מבחוץ לא מתעניין בגורלם.

אחד מהם, עובד זר מארץ רחוקה, היה אסיר ותיק. בניגוד לאחרים, הוא היה משכים קום מדי יום, ומתחיל לפעול במרץ. הוא היה מארגן את האסירים לתורנות ניקיון וסדר, יוזם שיעורים והרצאות בהם כל אחד היה מלמד את האחרים מחוכמתו וניסיונו, ומפיח רוח חיים במקום העצוב והאפלולי.

באותו בוקר, העובד הזר ניגש ישירות לשני אסירים מפורסמים, שבילו כבר זמן ארוך בין כותלי הכלא, וביקש לשוחח עמם ביחידות.

"אתם נראים לי היום עצובים במיוחד", פתח העובד הזר. "מה קרה? אתם לא מרגישים טוב? מה העצבות הפתאומית הזו? אתם עלולים להשרות עצבות ודכדוך בקרב כולנו!"

לרגע רצו האסירים לצעוק ולגעור בעובד הזר. מי אתה, נער מארץ רחוקה, המושלך לכלא בעוונות חמורים, שתטיף לנו מוסר? ולמה שלא נהיה עצובים, האם לא שמעת שהיינו שרים נכבדים מאוד, והושלכנו פתאום לכלא בעקבות

תקלה בעבודתינו? אנחנו אשמים שאתה לא מפסיק לשמוח ולצהול גם בכלא, עד שמונית לאחראי על כל האסירים? תניח לנו להיות עצובים, ואל תטריד בשאלות!

אבל עיניו הטובות והחכמות של האסיר הזר שידרו חמלה כלפיהם, והם החלו לגולל את החלומות המוזרים שחלמו בלילה, ואשר טורדים את מנוחתם.

מזהים את הסיפור? זהו סיפורו של יוסף הצדיק. בעודו מושלך לכלא, אחרי שנמכר בידי אחיו והואשם בידי מעבידיו המצרים, הוא לא הפסיק להיות "איש מצליח", ולהגיע למקסימום בכל מקום אפשרי. הקב"ה שם אותו עבד לפוטיפר שר הטבחים? הוא יעבוד בנאמנות, עד שיתמנה על כל ביתו. הקב"ה החליט להשליכו לכלא בעלילת שווא? הוא לא מתייאש, ומפיח רוח חיים בתוך הכלא, ולא מניח לשני אסירים לשקוע בעצבות.

ובכן, שר המשקים ושר האופים סיפרו ליוסף על חלומותיהם, יוסף פתר את החלומות, וכל השאר היסטוריה... תוך שנתיים הוזמן יוסף לפתור את חלומות פרעה, וביום אחד הפך למשנה למלך, ממונה על כל האימפריה המצרית!

האם יוסף ידע את הסוף הטוב? לא... יוסף פשוט ידע שהוא בכל מצב עושה את המקסימום, מנסה להגיע לפסגה, ולא נשבר ממצבו הקשה.

יוסף יכל להאשים את אחיו במצבו, הוא יכל להתלונן על רוע מזלו ולבכות על חוסר אפשרותו לחיות כבן חורין. היו לו את התירוצים הטובים ביותר בעולם לשקוע בדכדוך ולא לעשות כלום...

אבל יוסף בחר לקחת אחריות על חייו, ולעשות את המקסימום שהוא מסוגל, בכל מצב.

תובנה

הבה נצעד בדרכו של יוסף. נעשה את המקסימום בכל מצב! לא נאשים, לא נצביע על המשפחה ועל החברים שעשו לנו כך וכך ולא מאפשרים לנו להצליח. אלא נתאמץ ככל יכולתינו, עד להצלחה בעז"ה.

הפעלה | בלונים (לא) פורחים

משפט פתיחה:

משחק משעשע אך גם מותח. משחק שכיף לשחק אותו, מתאים גם לילדים וגם למבוגרים.

הסבר כללי:

להחזיק כמה שיותר בלונים מנופחים בידיים, ולקיים תחרות משימות בלי להפיל אותם.

חומרים נדרשים:

חבילת בלונים.

הסבר מפורט בשלבים:

1. מנפחים יחד את כל הבלונים.
2. רושמים כ-5 משימות לתחרות, אותן יצטרכו לבצע עם הבלונים בידיים.

   למשל:

   - תחרות ריצה.
   - מרוץ שליחים.
   - איסוף חפצים מהרצפה.
   - קפיצות.
   - נפנוף לשלום.
   - מחיאת כף.

3. כל אחד צריך להחזיק כמה שיותר בלונים מנופחים בלי לקשור אותם אליו, ולקיים את תחרות המשימות בלי להפיל את הבלונים.
4. מנצח: מי שהצליח לסיים את כל המשימות עם כמה שיותר בלונים בידיים.
5. אסור להרים בלונים שנפלו לרצפה במהלך המשחק.

הערה:

החכם עיניו בראשו - מי שיקח יותר מידי בלונים בהתחלה, עלול לאבד את האחיזה בהם וכולם יפרחו.

תובנה:

דע לך בני, כי הזדמנויות הם דבר שנוטה לחמוק מהר בין האצבעות, בדיוק כמו הבלונים... לכן כשיש לך הזדמנות להתקדם, ללמוד יותר טוב, להתפלל יותר בכוונה, תפוס אותה בשני ידיים! אל תביט על בלונים שנפלו, אל תבזבז זמן ויכולות על הכישלונות. התמקד במה שנשאר ביד, ועשה הכל כדי להצליח!

מערך 4

ט"ו בשבט
השיטה הסודית של העץ

ט"ו בשבט הוא כידוע ראש השנה לאילנות, וזו ההזדמנות לקחת מהאילנות תובנות נכונות לחיים, שהרי 'האדם - הוא עץ השדה'.

אחרי שלמדנו את הבסיס להצלחה [שאיפות] והבנו מהי הצלחה [עמל] ומי אחראי להצלחה [אנחנו], עלינו להתקדם ולברר איך עושים זאת בפועל. האם לסמן מטרות רבות, ולכבוש כמה שיותר יעדים, או להתקדם מסודר, מטרה מטרה, בסבלנות ובעקביות?

נלמד את סוד צמיחתם של האילנות, ונפיק לקח חשוב לחיינו המוצלחים והמאושרים בעז"ה.

שאלות לדיון

- **לכבוד חג האילנות, הבה נחשוב: אלו דברים אנו יכולים ללמוד מהאילנות, לגבי שאיפה להצלחה?**
- **איך כדאי להתקדם: לרוץ - לתפוס כמה שיותר דברים בכמה שפחות זמן, או ללכת - בסבלנות ובעקביות?**

תשובה

כל התקדמות של אדם - בכל תחום וגם בתחום הרוחני - מצליחה היטב דוקא כאשר היא נעשית בשלבים, מדרגה אחרי מדרגה. כאשר אדם 'קופץ' וממהר לכבוש יעד שהוא כרגע מעבר לכוחותיו וגבוה מדי למצבו, הוא עלול ליפול ולהתייאש, להישבר חלילה - ולהפסיד את כל ההתקדמות עליה עמל במשך תקופה ארוכה.

לכן אסור 'ללכת על כל הקופה', אלא צריך לבסס היטב כל רמה רוחנית שאדם הגיע אליה, ורק לאחר זמן להמשיך ולהתעלות.

כמו שאמרו חז"ל (יומא פ, א) 'תפסת מרובה לא תפסת, תפסת מועט תפסת!'

לך מסודה, צעד בסבלנות, לך על בטוח.

הבה נתבונן באילן, ונפיק ממנו עוד כמה לקחים חשובים על הצלחה:

צמיחה של עץ גדול מתחילה בזרע קטן - אם אנחנו רוצים להצליח במשהו משמעותי בחיים, עלינו לזכור שגם המעשה הכי גדול מתחיל בפעולה קטנה של זריעה.

ראשית הזרע מרקיב ורק אחר כך הוא מתחיל להצמיח - צריך הרבה סבלנות על מנת להשיג שינוי משמעותי - תחילה זה עלול להיראות כאילו אנו נסוגים ונכשלים, אבל בסופו של דבר נגיע בעז"ה להישגים עצומים.

מערך מסודה, תכנית צמיחה - מהגזע יוצאים ענפים עבים, מהם מתפצלים ענפים דקים יותר, עד העלים הקטנים ביותר. גם את תוכנית העבודה של החיים צריך לתכנן. להחליט מהו הגזע - המטרה בחיים, ממנו יוצאים הענפים שהם ההוצאה לפועל של שלבי התכנית, וכן הלאה.

שורשים, היסודות של העץ - גם העץ החזק ביותר, לא יחזיק מעמד ללא שורשים עמוקים וחזקים. אדם שרוצה לגדול ולהתפתח, צריך שורשים - יסודות חזקים עליהם יושתת מפעל חייו. המשנה במסכת אבות (ג, יז) מלמדת: "כל שחכמתו מרובה ממעשיו - למה הוא דומה, לאילן שענפיו מרובין ושרשיו מועטין, והרוח באה ועוקרתו והופכתו על פניו... אבל כל שמעשיו מרובין מחכמתו - למה הוא דומה, לאילן שענפיו מועטין ושרשיו מרובין, שאפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו אין מזיזין אותו ממקומו".

קירבה למקור מים - צמחים זקוקים למים. עליהם להיות קרובים למקור מים, או לקבל אספקה סדירה של מי גשמים והשקיה. כך האדם, צריך להיות מחובר למקור של חיות. זה יכול להיות חבר שנותן אנרגיה, מורה, הורים מעודדים, וכל מקור שנותן לו השראה וחוזק רוחני פנימי.

המשך של דורות - פוטנציאל של עץ אחד הוא עצום, מכל אחד מהזרעים והענפים שהוא מצמיח, יכול לגדול עץ חדש. גם לכל אחד מאיתנו יש פוטנציאל אדיר. זה יכול לבוא לידי ביטוי בילדים שלנו, בקהילה ובחברה שבה אנו חיים. נוכל לשמש דוגמא לאחרים שילכו בעקבותינו. ההשפעה שלנו עשויה להיות אדירה!

סיפור 1 | *לשחרר כדי לתפוס*

היא הייתה עסוקה בבישול, רוקחת מטעמים לכבוד המסיבה המשפחתית שתיערך בערב. בנה הצעיר הסתובב משועמם, וחיפש לעצמו תעסוקה.

'תעשה טובה', פנתה אליו אמו, 'תרד למרתף ותביא לי חופן שקדים. הם מונחים בכד קטן מעל לחביות היין'.

המטבח היה שקט לכמה רגעים. הנער ירד מרוצה למרתף, מפזם לעצמו מנגינה עליזה, ומרגיש בפעם הראשונה מאז שעות הבוקר שהוא יעיל וחיוני. הוא מצא את הכד, הכניס את ידו בפתח הצר, חפן בידו כמות גדולה של שקדים ומשך את היד החוצה כדי להוציא את השקדים מהכד.

אבל אוי, היד הקמוצה לאגרוף לא הצליחה לצאת. מתברר כי הפתח הצר של

הכד היה רחב מספיק כדי להכניס אליו יד פשוטה, אך לא כדי להוציא דרכו יד קפוצה.

'אני תקוע!' צעק הנער והמשיך לנסות ולמשוך את היד. 'אוי ליי!' בכה כשראה את היד מתחילה להכחיל. הוא היה אחוז פאניקה והמשיך למשוך ולצעוק, לדחוף את היד ולקלל את מזלו הרע. השאגות שלו טיפסו למעלה, ואחד השכנים ששמע את קולו של הנער מיהר לרדת למרתף ברצון לסייע.

השכן התבונן בנעשה, ואז אמר: 'אני יכול לעזור לך, עליך פשוט לעשות כל מה שאומר לך'.

'אעשה הכול, רק תעזור לי כבר להוציא את היד בלי לשבור את הכד!' התחנן הנער.

- 'טוב, עכשיו תדחוף את היד פנימה, עמוק אל תוך הכד!' פקד השכן.

- 'נפלת על הראש?! מה פתאום פנימה?! כבר שעה אני מנסה להוציא החוצה, ועד שהצלחתי לדחוף קצת אתה אומר לי פנימה?' התפלא הנער הסובל.

- 'הבטחת לעשות מה שאגיד, אז קדימה ופנימה!' התעקש השכן.

השתתק הנער, והכניס את ידו פנימה, אל החלק הרחב שבכד.

'ועכשיו, פתח את האגרוף הקפוץ ושחרר את השקדים!'

הנער כמעט ניתר ממקומו בחוסר אימון, מה ההיגיון לוותר על השקדים?! אך נזכר בהבטחתו ועשה כדבריו של השכן.

'וכעת צמצם את היד הפתוחה ככל האפשר והוצא אותה החוצה', הסביר השכן.

הוציא הנער את ידו החוצה, חבולה פצועה וכחולה מחוסר דם. 'ומה עכשיו?!' שאל במירמור, 'הוצאתי את היד, אך איך אוכל לחזור למטבח בלי השקדים?'

הרים השכן את הכד, הטה אותו מעט על גבי השולחן, טפח קלות בתחתיתו, והשקדים החלו יוצאים החוצה בזה אחר זה.

פער הנער את עיניו בתימהון ולחש: 'מדהים. איך לא חשבתי על זה קודם?!'

תובנה

זהו סיפור פשוט, תמים להפליא. אבל מאחוריו מסתתר רעיון עמוק ומשמעותי: לפעמים - אם אתה תופס יותר מדי, אתה עלול להישאר בלי כלום.

בדיוק כמו שאמרו חז"ל (מסכת יומא דף פ עא) 'תפסת מרובה לא תפסת, תפסת מועט תפסת!'

בדרך להגשמת החלומות, וכיבוש היעדים בחיים, לא נרוץ קדימה באיבוד עשתונות, אלא נתכנן ונפעל מסודר, עקבי ובטוח!

סיפור 2 | *העכבר והתפוח*

סיפור פעוטות קסום, שגם למבוגרים יש מה ללמוד ממנו...

נקרא ונשאל, מי מכיר את הסיפור?

עכבר קטן הבחין בתפוח הגדל על העץ. התפוח נראה מפתה ביותר, העכבר עצר תחת העץ והמתין לתפוח שיפול לחיקו.

תרנגולת חלפה ליד עץ גדול, והבחינה בעכבר עומד וממתין תחת העץ.

"מה מעשיך כאן?" התעניינה התרנגולת.

"אני ממתין לתפוח, שיפול מהעץ", השיב העכבר. התרנגולת הביטה למעלה, והבחינה בתפוח הגדול והעסיסי שתלוי על ענפי העץ. התרנגולת התלהבה למראה התפוח, והמתינה גם היא תחת העץ.

בדקות הבאות הצטרפו למעמד גם האווז, העז ואפילו הפרה. כולם המתינו לנפילת התפוח המיוחל.

הם חיכו... הם חיכו... הם חיכו... אבל התפוח התעקש להישאר על העץ. כשפקעה סבלנותם, החלו לטכס עצה כיצד להפיל את התפוח המרדן מהעץ.

התרנגולת בחרה לנפנף בכנפיה, אך לא השיגה בכך דבר. האווז געגע בקול, העז נגחה בעץ, והפרה ניסתה כוחה בניתור מעלה ומטה. אך כל מאמציהם לא השפיעו כלל על התפוח שנותר לעמוד על העץ.

זה אחר זה נטשו בעלי החיים את משמרתם, והמשיכו בדרכם, תוך שהם מפטירים: "בטח זה סתם תפוח קשה וחמוץ... לא צריך להמתין עוד... עדיף לרוץ לחפש מזון במקום אחר!"

כולם, מלבד העכבר. הוא נותר נאמן על משמרתו, מביט כלפי מעלה, לא נע ולא זע.

דקה אחת לאחר שעזבו כולם, נחת לו התפוח הכי פיצוחי, הכי מתוק והכי עסיסי שהעכבר טעם אי-פעם...

תובנה

סיפור הילדים הזה ממחיש לנו בדרכו הציורית את העובדה: הסבלנות משתלמת! ילד סבלני זוכה לרגעי אושר רבים בחייו, ומגיע להישגים מיוחדים. מידת הסבלנות מאפשרת לנו הצלחה בכל תחום, בתנאי שלא נתייאש ולא נוותר, לא נכעס ולא נתרגז, אלא נתאפק ונמתין ברוגע ובשלוה.

מגדל ההצלחה

משפט פתיחה:

תחרות מלהיבה לכבוד ט"ו בשבט, הכוללת בחובה את המסר העוצמתי של ההצלחה.

הסבר כללי:

תחרות קבוצות בבניית מגדלים יציבים וגבוהים, מפירות יבשים.

חומרים דרושים:

- פירות יבשים זהים לשתי הקבוצות.
- קיסמי שיניים מעץ, בכמות זהה לשתי הקבוצות.

הסבר מפורט בשלבים:

1. נתחלק ל 2 קבוצות. כל קבוצה מקבלת פירות יבשים וקיסמי שיניים.
2. בהינתן האות, מתחילה כל קבוצה לבנות מגדל יציב וגבוה.
3. נגביל את הזמן - עשר דקות, או עשרים דקות.
4. מנצחת: הקבוצה שבנתה את המגדל הגבוה והיציב ביותר.

תובנה:

כמו במשחק כך בחיים - לא נמהר לבנות מגדל גבוה ורעוע, ולא ניבהל מנפילות, ההצלחה האמיתית היא זו הנעשית בסבלנות ובאורך רוח ללא פזיזות מיותרת.

כל אחד עובר לפעמים בחיים רגעים כואבים של נפילה. הפסד צורב במשחק חברה, כישלון בלימודים, אובדן של דבר בעל ערך רב, וכדומה.

הרגעים הללו עלולים למלא את ליבנו בייאוש, להרחיק אותנו מההצלחה, ולרפות את ידינו בעבודה הרבה שעוד נותרה לנו.

אבל עם התבוננות אמיתית, נלמד איך להפוך את הנפילה להזדמנות, איך לקפוץ קדימה ולהרוויח מהנפילה, במקום לסגת אחורה.

שאלות לדיון

- שלמה המלך ע"ה אומר במשלי "שבע יפול צדיק וקם" (משלי כד, טז). נשאלת השאלה, איך יתכן שצדיק מושלם נופל ברוחניותו שבע פעמים בדרך למצווה?
- האם נפילה יכולה ליצור הזדמנות?

תשובה

אם חשבנו לתומנו שהנפילה מחזירה אותנו אחורה, הבה נקרא משפט מעודד שאמר הגה"צ רבי יצחק הוטנר זצ"ל (פחד יצחק חלק אגרות ומכתבים אגרת קכ"ח) על הפסוק "שבע יפול צדיק וקם" (כד, טז):

כולנו חושבים כי כוונתו של שלמה המלך לומר שאף על פי ששבע יפול צדיק, מכל מקום הוא קם, אבל אם נתבונן נראה כי הכוונה היא, **שכל הקימה של הצדיק תבוא על ידי הנפילות שלו!**

על זה נאמר משפט נפלא בגמרא: "אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהן" (גיטין מג, א).

הדרך להיות צדיק, הנתיב המוביל להתרוממות - הוא הנפילות, הניסיונות. כך הופך האדם לצדיק, כך הוא מתרומם, כך הוא מתעלה, הניסיונות הם לא רק דבר שאפשר להתגבר עליו, הם הדרך היחידה להצליח!

איך יתכן?

פשוט מאוד: כמו ברכיבה על אופניים, אם אתה בירידה אז קל לך ואין לך נפילות, אך אם אתה בעלייה וקשה לך, ויש לך נפילות - סימן שאתה בעלייה!

כך בחיים, אם קל לך סימן שאתה בירידה, ואם קשה לך ואתה נופל סימן שאתה בדרך הנכונה! אתה בעליה!

רגעי הנסיונות, הם רגעים לזהות הזדמנויות. לדעת שעכשיו בדיוק אנחנו בדרך, מובילים ומכוונים ליעד הנשאף ביותר!

אז מה עושים כשנופלים?

היצר הרע, אויבנו משכבר הימים, לא רק מציב בפנינו את הניסיון ומנסה להפילנו

ברשתו, הוא גם מציג בפנינו מצג שווא, שהנפילה מוכיחה עד כמה אנו חלושים ונחותים, מעוטי ערך ופעוטי דרגה.

היצר הרע אוהב את הנפילות שלנו, כי הוא יודע שככה נתייאש, והייאוש יהפוך אותנו למדוכאים, ואז נתייאש ונזרוק את כל מה שהשקענו בו, ונוותר.

משל למה הדבר דומה

מסופר על שני גנבים שתכננו לגנוב מחנות של ממתקים. הם הגיעו ביחד בתיאום. הראשון נכנס לחנות, מכניס את היד שלו לסוכריות וגונב יד שלימה. בעל החנות כועס ורודף אחריו, יוצא מהחנות, ואחרי מרדף קשה מצליח לתפוס אותו. הוא חוזר לחנות שמח וטוב לב, אבל אז הוא מגלה שהקופה ריקה!

הוא הבין שזו היתה תחבולה, טריק - הם תכננו מראש שכשהוא ירדוף אחרי החבר, השני יגנוב את כל הקופה.

והנמשל

כך היצר הרע. הוא רואה שנפלנו נפילה, אפילו קטנה, אז הוא מכניס אותנו לביצה של ייאוש ועצבות, ואז הוא גונב לנו את כל הקופה.

לכן, מה שאנו צריכים לעשות הוא פשוט מאוד: לא להתייאש ולא להפסיק להילחם אף פעם. גם כשניפול, נמשיך להילחם ולהשתדל, לא נפתח פתח ליצר הרע, אלא נשתמש בנפילה כסיוע!

סיוע לדעת שאנו מתקדמים בדרך הנכונה, סיוע להתבונן בצורת העבודה שלנו ולשפר, סיוע להרים עיניים לשמים ולבקש עזרה צמודה.

תמיד נעלה חזרה על האופניים, ונמשיך עוד את העלייה, כי מי שנלחם בסוף מצליח!

סיפור | *מתכון להצלחה*

החיים לא האירו פנים להרמן סנדרס. הוא היה בסך הכול בן שש, כאשר אביו נפטר בפתאומיות, והותיר אותו ואת אמו ללא משענת יציבה וללא פרנסה. מכורח המציאות החלה אמו לצאת לעבודה במשך שעות ארוכות כדי לפרנס את ילדיה, והרמן נאלץ להישאר שעות ארוכות בבית ולשמור על אחיו ואחותו הקטנים.

בלית ברירה הוא החל לבשל לבד אוכל לעצמו ולאחיו, ועם הזמן הוא רכש

מיומנות בבישול הרבה יותר משאר בני גילו. כאשר היה בן שתים עשרה, אימא שלו התחתנה פעם נוספת, אבל אביו החורג ממש לא הסתדר אתו ואף היה נוהג להכות אותו באופן קבוע, עד שהרמן החליט לברוח.

הרמן התחיל לעבוד בכל מיני עבודות כדי להתקיים, תוך כדי שהוא מנסה להמשיך את לימודיו בבית הספר, אבל בגיל שש עשרה הוא נשר מן הלימודים ובנוסף הספיק להיזרק מארבע עבודות שונות.

כאשר הרמן הגיע לגיל עשרים ואחת הוא התחתן, שנה לאחר מכן הוא כבר היה אבא לבת קטנה. הוא ניסה להתפרנס תקופה מסוימת כנהג, לאחר מכן כטבח, וכשוטף כלים בבית קפה, אולם לא הצליח בשום עבודה.

במשך השנים הוא ניסה לעבוד כסוכן ביטוח, אבל לא כל כך הצליח. הרמן ניסה להתקבל לבית ספר למשפטים, אולם נדחה על ידם. יום אחד התגייס הרמן לצבא, שם עלה בדרגות, אבל לבסוף חווה כישלון גדול ונפלט משורות הצבא. הרמן המשיך לנסות את מזלו כחשמלאי וככבאי אבל גם זה לא ממש הלך לו...

כשהגיע לגיל 40, לאחר אינספור כישלונות והפסדים צורבים, הרמן התקבל לעבודה כמגיש אוכל בתחנת שירות שניצבה על אם הדרך ליד העיירה קנטקי. בשלב מסוים הוא החליט להשתמש בכישרון הבישול שאותו פיתח בילדותו, והחל להכין מנות טעימות במיוחד. במשך השנים הוא פיתח כמה מתכונים מיוחדים לטיבול עוף מטוגן, כשהוא שומר על המתכון בסוד. אנשים החלו לאהוב את האוכל שלו, ולאחר עשר שנים הוא החליט לפתוח מסעדה משלו מעבר לכביש. עם הזמן השם שלו התפרסם והוא התחיל לפתח מתכונים סודיים עם כל מיני עשבי תיבול ייחודיים, וסוף סוף הגיעו חייו למי מנוחות... או כך לפחות היה נראה לו...

בגיל 62, לאחר חיים לא קלים בכלל, הגיעה המכה הגדולה. המדינה החליטה לסלול כביש מהיר במקום הכביש הקודם ולשם כך הוא היה חייב לפנות את המסעדה שלו. הוא מכר את כל הציוד של המסעדה והתחיל לשלם את כל החובות שהצטברו לו בהליך הפינוי, ובסופו של דבר גילה שנותר ללא מאומה. הוא הגיש תביעה לביטוח לאומי, ולאחר המתנה הגיע מהם צ'ק על סך 105$ בלבד, וזה בעצם היה כל כספו עלי אדמות.

חשבתם שהרמן התייאש? טעיתם!

הוא פדה את הצ'ק שקיבל, וקנה מחבת מיוחדת ב- 87 דולר. בשארית הכסף

הוא קנה מעט עוף ותבלינים, והחל לעבור מבית לבית בעיירה קנטקי הסמוכה. התושבים שהכירו אותו מהימים בהם עבד במסעדה, החלו להזמין אצלו מנות, עד שלבסוף הצטבר לו סכום כסף נכבד עמו הצליח לפתוח מסעדה חדשה.

הוא התחיל להסתובב ברחבי ארצות הברית, וחתם חוזי זכיינות עם מסעדות שרצו למכור את המנות הסודיות שלו. כך תוך זמן קצר הפך הרמן למיליונר!!! כאשר עוד ועוד מסעדות שלו נפתחות ברחבי העולם, ולאחר עשר שנים נוספות כבר היו לו יותר מעשרת אלפים סניפים!!

בגיל 88, הרמן סנדרס, מייסד קנטקי פרייד צ'יקן (KFC) הפך למיליארדר, עם יותר מ-20 אלף סניפים ב-123 מדינות.

הרמן הראה לנו באופן החזק ביותר את הנוסחה - כי גם רגע לפני הייאוש הגדול, אפשר להתחיל את הכול מחדש...

תובנה

קל מאוד להתייאש בחיים, אולי זה הדבר הכי קל שאפשר לעשות. אבל הנפילות והכישלונות תמיד יכולים להוביל אותנו למקום גבוה יותר, ועם כישורים הרבה יותר טובים לעתיד.

הפעלה | סולמות ונחשים אנושי

משפט פתיחה:

משחק פופולארי ומהנה, אבל כשהשחקנים גם מייצרים את המשחק, וגם מהלכים בתוכו - הוא הופך למהנה שבעתיים!

הסבר כללי:

חברי הקבוצה בונים בעזרת חבלים וקרשים מזדמנים, את המשחק הידוע 'סולמות ונחשים', ומשחקים והולכים על גביו.

חומרים נדרשים:

- חבלים.
- קרשים או מקלות מזדמנים.
- כמה צבעי גיר, לציור על רצפת המגרש.
- ס"מ למדידה.
- פתקים קטנים.

הסבר מפורט בשלבים:

1. כל חברי הקבוצה יוצאים למסע חיפושים אחר מקלות וקרשים מזדמנים.
2. לאחר מכן כל חברי הקבוצה מציירים באמצעות צבעי הגיר, את לוח המשחק - 10 משבצות על 10 משבצות. כאשר כל משבצת באורך חצי מטר וברוחב חצי מטר.
3. מפזרים את החבלים והמקלות בין המשבצות והטורים, איך שרוצים.
4. רושמים על 6 פתקים קטנים מספרים מ-1 עד 6.
5. רושמים על פתק "התקדם 4 צעדים", ועל פתק נוסף "התקדם שתי שורות למעלה".
6. רושמים על פתק "לך אחורה 4 צעדים", ועל פתק נוסף "רד למטה שתי שורות".
7. מערבבים את כל הפתקים ומניחים בקופסא.
8. כעת מתחילים במשחק: כולם נעמדים בתור להתחלת המשחק, כל אחד מוציא

פתק עליו רשום כמה צעדים להתקדם.

9. אחרי שכולם הוציאו פתק, חוזרים לראש התור, כל אחד מוציא בתורו פתק ומתקדם או הולך אחורה לפי הרשום.

10. אם יש כבר 2 שחקנים במשבצת, אי אפשר לעמוד עליה, ולכן על השחקן שמגיע למשבצת הזו, ללכת משבצת אחת אחורה, אם היא פנויה [או שיש עליה רק שחקן אחד], ואם גם היא תפוסה, עליו ללכת עוד משבצת אחת אחורה.

11. היכון, החל ו...צא !!

תובנה:

כמו במשחק, כך בחיים. הנפילה עלולה לייאש ולשבור, אבל באמת היא לפעמים מפתח להצלחה. כי פעמים רבות דוקא אחרי הנפילה, אנו מגיעים למקומות הנכונים ומתקדמים פתאום במהירות למעלה.

לא נתייאש, לא נוותר, נמשיך להתקדם במרץ!

לממש את הפוטנציאל שלנו!

כל אחד ואחד מאיתנו, קיבל מתנות עצומות מבורא העולם. לכל אחד מאיתנו יש יכולות מדהימות, כישורים נפלאים בהם יוכל להשתמש ולהגיע רחוק.

אבל כדי להצליח בכך - על כל אחד לדעת קודם מה הפוטנציאל שלו, ולהבין לאן הוא מסוגל להגיע!

רבים שוגים בהערכתם העצמית, וחושבים בטעות שאין להם כישורים, הם נוטים להאמין שאין להם יכולות מיוחדות. הטעות הזו מובילה אותם לחוסר מעש, ומבזבזת את זמנם לריק...

האם כולנו יודעים מהו הפוטנציאל שלנו? האם ניסינו לממש אותו? אנו מוכרחים לעצור לרגע את מרוץ החיים. לבחור באופן מודע לחיות את החיים האמיתיים, ולא להמשיך "סתם... איך שזורם..."

שאלה לדיון

היה פעם מלך גדול, אשר חפץ להעניק ביום העצמאות של מדינתו, פרס גדול ויקר למי שירשים אותו הכי הרבה בחוכמתו. ואכן, שורה ארוכה של חכמים התייצבו וניסו להרשים את המלך בחוכמתם, אך לשווא. המלך ציפה ליותר.

היום כמעט חלף ועבר, עד שלפתע הגיע חכם אחד, והתחייב בפני שומרי המלך להציג בפני המלך חוכמה מדהימה שעליה עמל שנים רבות, ולבטח יתרשם ממנה המלך לטובה.

הוסיף החכם "במידה שכך יהיה, אני דורש מאה זהובים" [סכום עצום המשתווה למאות אלפי שקלים].

המלך הסכים.

ניגש האיש לעץ שבחצר המלך, נעץ מחט בגזע העץ, התרחק ממנו והחל זורק מאות מחטים אחת אחרי השנייה לכיוון המחט הנעוצה בעץ. והנה הפלא ופלא! לתדהמת כל הנוכחים - כל מחט שנזרקה, נכנסה לחור של המחט הנעוצה בעץ! - החור בו משחילים את החוט, וכך עברו כל המחטים בזה אחר זה דרך החור שבמחט הנעוצה בעץ, ונפלו לרצפה.

כולם היו אחוזי תדהמה, והמלך אכן שילם לו מאה זהובים.

אך עם קבלת התשלום, ציווה המלך להלקותו במאה מלקות!!!

מדוע?! מה קרה שמגיע לו מלקות?!

תשובה

פתח המלך והסביר: כאן, בממלכתנו, מסתובב אדם כה מוכשר, בעל יכולות כה מופלאות, ומבזבז את פוטנציאל כישרונותיו על שטויות והבלים מאין אלו?!

המלך רצה להסיט את דרכו של האיש, שיבין שעליו לנצל את חוכמתו ולרתום אותה למען פיתוח המדינה ושגשוגה.

תארו לעצמכם שאתם מחפשים מעצור לדלת, איזו חתיכה קטנה שתמנע מהדלת להיסגר. ואז אתם לוקחים את הטלפון הסלולרי, ומניחים אותו על הרצפה כמעצור...

מישהו ישתמש בטבעת זהב כמחזיק מפתחות? מי יעז לקחת שטר של מאתיים

שקלים לקינוח האף?

הרי זה בזבוז משווע!

אך למרבה הפלא, אנו לפעמים מבזבזים חיים יקרים וכישורים נדירים, לצרכים פשוטים ובסיסיים, ש'קטנים עלינו' בכמה מידות...

בסוף פרשת כי תבוא ישנו פסוק (דברים כט, ג): 'וְלֹא נָתַן ה' לָכֶם לֵב לָדַעַת, וְעֵינַיִם לִרְאוֹת, וְאָזְנַיִם לִשְׁמֹעַ עַד הַיּוֹם הַזֶּה'. פירושו הפשוט הוא, שרק לאחר ארבעים שנות הליכה במדבר, אפשר להסתובב לאחור ולהכיר באמת בידיעה ברורה את חסדיו הטובים של הבורא. רק מפרספקטיבה ארוכת טווח, מבינים את גודל חסדי הבורא ונפלאותיו.

אולם תרגום יונתן בן עוזיאל מפרש את הפסוק באופן עמוק יותר: לא נתן לכם ה' לב לשכוח, אלא לדעת ולזכור. ולא עיניים לחטוא בהן, אלא לראות. ולא אזנים להכניס בהן דברי טמטום, אלא לשמוע דברי חכמה...

לפי פירוש זה, הפסוק מוכיח אותנו תוכחה נוקבת - על אי ניצול נכון של כוחות ויכולות שנטע בנו הקב"ה, ועל שימוש לרעה באיברי הגוף המופלאים.

שימוש מושכל בכלים שניתנו לנו, וניצול מקסימאלי, זה מה שיבטיח את הצלחתינו והגשמת מטרת חיינו.

סיפור | *המלך והאיכר*

ילדיו של האיכר פרצו בצהלות שמחה, "אבא, אבא, תראה מה מצאנו!" הם הובילו אותו אל מאחורי ההר הגדול שהסתיר את הנוף מצדו המזרחי של הכפר, הוליכו אותו בין שיחי צבר מזדקנים, בשביל עיזים צר ומפותל, ואז, אל מול עץ תאנים ענק שטיפס מתוך צלע ההר, הם הכריזו: "הגענו!".

הילדים הזיזו את ענפי התאנה, ולעיניו של האיכר נגלתה מערה גדולה וחשוכה. לקח לו קצת זמן להתרגל לאפילה הגדולה, ואז הוא התחיל לראות - המערה הייתה עמוסה בחפצים שונים ומשונים, תיבות זהב, ארגזי כסף משובצים באבני חן, מקלות זהב בעלות ראש נוצץ משובצות בעשרות אבנים זוהרות, אגרטלי ענק עם פיתוחים מוזהבים ושלל אבני חן, כסא גדול במיוחד, מרופד במשי ומעוטר באין ספור פיתוחים וקישוטים.

מעולם לא ראה האיכר לפני כן כלים שכאלו...

"אוצר! אוצר!" צעקו הילדים הנרגשים באוזניו של האבא.

"אכן, אוצר גדול!" הסכים האיכר והצביע על ארגז זהב גדול ומלכותי, "האוצר הזה בהחלט יכול לעזור לנו! בדיוק אתמול נשבר האבוס בדיר הכבשים, הארגז הגדול הזה יכול לשמש כאבוס מצויין".

"ואלו" המשיך האיכר והצביע על שרביטי הזהב הנוצצים, "אלו יוכלו לתמוך בשתילים הצעירים ששתלנו בשבוע שעבר, נקשור את הענפים הצעירים על מוטות הזהב, וכך יצמחו ישר ולגובה".

האיכר היה מאושר, החצר והשדות התמלאו בכלי הזהב הנוצצים. הכבשים אכלו מאבוס של זהב משובץ ביהלומים, התרנגולות ניקרו זירעונים מקעריות כסף וצלוחיות זהב, ואפילו החתולים זכו להתפנק על הכסא המרופד שהונח בכניסה לחצר.

יום אחד עברה שם באזור קבוצה של חיילים מהיחידה המלכותית, ניצוצות הזהב שזהרו משדותיו של החקלאי משכו אותם לבדוק את מקור האור הזוהר, הם נדהמו לראות את האבוס המוזהב ואת השרביטים התקועים בערוגות...

החיילים התעניינו במקורם של הכלים, ושמעו על האוצר שמצאו בניו של האיכר בתוך המערה. הם הבינו שמדובר באוצר עתיק ששימש את אחד המלכים באזור, ונחרדו. "אי אפשר להשאיר את הכלים במקום שבו הם נמצאים, זהו בזבוז משוועי" לחשו זה לזה. הקצין הבכיר שבהם ניגש אל האיכר, ותמורת סכום כסף לא גדול הסכים האיכר למכור לו את כל החפצים שנמצאו במערה.

"בכסף הזה", צהל האיכר, "אוכל לקנות קערות רחבות יותר, ומקלות גבוהים יותר".

לקחו החיילים את הפסלים, השרביטים, ארגזי הזהב והכסא המלכותי והובילו אותם לארמון המלך, שם זכו הכלים לטיפול מסור. הם עברו שיפוץ חידוש וניקוי, אבנים חדשות שובצו תחת האבנים שנפלו, ריפוד המשי שהתבלה מציפורני החתולים הוחלף בחדש, והחפצים הוצבו במקום הראוי להם בארמון המלך.

המלך ששמע את סיפורם של החפצים, שלח את חייליו להביא את האיכר לביקור בארמון. האיכר היה בהלם מוחלט כשראה את המלך מחזיק

בידו את שרביט הזהב, הוא זיהה בו את המקל שתמך בעץ התפוחים הצעיר שנטע בחצר. הוא כמעט התעלף כשראה את ארגז הזהב ששימש כאבוס, מונח למרגלות כיסאו של המלך, וכתר הזהב המלכותי מונח בו על גבי מצע של משי.

המלך הושיב אותו לידו, ומשרתים קדו לפניהם קידה עמוקה והגישו קעריות מלאות פירות ומאפים, האיכר זיהה את הקעריות ששימשו את התרנגולים שלו, ופרץ בבכי.

"מצטער אדוני המלך... לא ידעתי להעריך... לא ידעתי למה באמת הם משמשים הכלים האלו... מצטער..."

תובנה

עצור!

התבונן אל תוך עצמך, האם אתה מנצל נכון את כלי הזהב שקיבלת?

ראוי לנו לעצור ולהעמיק לחשוב, האם אכן ממלאים אנו את יעודנו? האם אנחנו באמת מנצלים את הכלים היקרים שניתנו לנו במתנה?

הפעלה | יוצרים עלילה

על המשחק:

משחק מרתק שיש בו הרבה דמיון ומעוף, הוא גם מצחיק ודורש המון יצירתיות.

הסבר כללי:

מרכיבים משפט שיוצר סיפור, על סמך כרטיסי נושאים.

חומרים נדרשים:

- כ-20 דפי A4.
- מספריים.
- לורד עבה.

הסבר מפורט בשלבים:

1. מתחלקים לשתי קבוצות.
2. גוזרים כל דף לארבעה כרטיסים, סה"כ אנחנו צריכים 50 כרטיסים.
3. מניחים את הכרטיסים ב-5 ערימות נפרדות, בכל ערימה 10 כרטיסים.
4. כעת מחליטים יחד מה לרשום על כל כרטיס, בכל כרטיס מילה אחרת, ולכל ערימת כרטיסים נושא שונה:

- על 10 כרטיסים רושמים שמות של אנשים מפורסמים / חברים או משפחה / דמויות מהתנ"ך.
- על 10 כרטיסים נוספים רושמים שמות של חפצים כגון כתר / ילקוט / עציץ.
- על 10 כרטיסים נוספים רושמים מזג אויר כגון מעונן / חמסין / גשום וכדו'.
- על 10 כרטיסים נוספים רושמים שמות של מקומות, כגון ים / ארמון / מערה.
- על 10 כרטיסים נוספים רושמים תיאור רגשי, כגון עצוב / מפחיד / מצחיק וכדו'.

5. מערבבים את הכרטיסים שבכל ערימה בפני עצמם, ומניחים את הערימות הפוכות.
6. כל קבוצה מרימה בתורה כרטיס מכל ערימה, וצריכה להמציא סיפור הגיוני שכולל את כל הכרטיסים, בתוך 4 דקות.

   למשל: '**אמא שלי** [ערימה 1] הניחה **עציץ** [ערימה 2] ביום **גשום** [ערימה 3] על שפת ה**ים** [ערימה 4] ו**צחקה** [ערימה 5] בקול גדול' .
7. המדריך רושם את הסיפור, ועוברים לסיפור הבא.
8. כשנגמרים הכרטיסים, מערבבים, ומתחילים שוב, ויוצאות עלילות חדשות...

הערות:

אפשר להוציא עשרה כרטיסים, 2 מכל ערימה, ולייצר סיפור מורכב יותר.

אפשר בהחלט להחליף את הנושאים, בנושאים אחרים, לפי המעוף שלכם.

תובנה:

מימשנו את הפוטנציאל מכל מילה, על ידי יצירתיות ונחישות, כל מילה הפכה לסיפור! כך גם בחיים לא נתעצל, נחפש בנחישות אחר הפוטנציאל האדיר שלנו, ונוציא אותו לאור.

מערך 7

צעד קטן לאדם - צעד גדול לחיים

הבה ננסה לדמיין את פני העולם, אם כל אדם היה מוציא מן הכח אל הפועל את רצונותיו ומאווייו. אנשים היו לומדים יותר, מתפללים יותר, גומלים חסדים, משכימים קום וממלאים את סדר יומם בפעולות חיוביות, מחייכים יותר ומאושרים יותר...

אם כל אחד מאיתנו היה מיישם רק עשרה אחוז משאיפותיו ורצונותיו - העולם היה עולם נקי וחייכן, אנשים היו איכותיים יותר, ערכיים יותר, נפלאים יותר. זה היה משפר לנו בבת אחת את איכות החיים, ומשנה אותם לבלי הכר!

אז למה זה באמת לא קורה? למה לא כל אחד מאיתנו מיישם את שאיפותיו? למה אנשים - צעירים כמבוגרים, ילדים כנערים, מגיל בחרות ועד גיל זקנה, לא מצליחים להגשים את רצונותיהם?!

התשובה היא פשוטה: כי זה נראה להם פרוייקט, משימת ענק, רעיון כבד. הם חשים שהסיכוי להצליח קטן, ולכן מתייאשים לפני הצעד הראשון...

והאמת - כל אדם שיש לו רצון, שאיפה, חזון או תוכנית - יכול להתחיל. צעד אחד, קטן, אבל דרמטי. להתחיל, לפעול, לעשות משהו. לא לחשוב שסיכויי ההצלחה נמוכים, לא לפחד אם זה ייכשל. פשוט לקפוץ למים, לנסות, לעשות צעד אחד!

שאלה לדיון

האם כל אחד יכול לממש את כל שאיפותיו? זה לא מוגזם מידי? הרי אין לנו את כל הכח שיש בעולם?

תשובה

בעת העמידה מול אתגר שנראה כדורש כוחות נפש אדירים, באופן טבעי אנו באמת מתקשים לעשות את הצעד הראשון. זה גם הגיוני - הלא כל בר דעת מבין כי הצעדים שיבואו אחר כך הם למעלה מכוחותינו, אז למה לנו להתחיל בכלל?!

דוגמה: אנו רוצים לסיים את הש"ס. לימוד הדף הראשון, זו משימה אפשרית בהחלט. סיום מסכת ברכות, גם זה יתכן עם מאמץ מתאים. אבל איך נספיק ללמוד יותר מאלפיים דפים ולסיים את הש"ס כולו? וכי זה הגיוני?

בעל ה'חובת הלבבות' מגלה, כי הכוחות שיש לאדם **לפני הצעד הראשון** - אינם דומים לכוחות שיעניקו לו משמים **לאחר ביצוע הצעד הראשון**. כלומר: אם יש לאדם כוחות מועטים, המספיקים רק לעשות את הצעד הראשון, הרי שרגע אחריו - יקבל כוחות למעלה מדרך הטבע, כדי להשלים את המשימה ולהגיע ליעד!

וכלשונו, בשער 'חשבון הנפש': **"כאשר האדם עושה מה שביכולתו - משיג אחר כך כוחות למעלה מדרך הטבע!"**

הרי זה לא יאומן: כולנו יכולים לזכות בכוחות נפלאים, חזקים ועוצמתיים, למעלה מדרך הטבע. אלא שרק אחרי שנשתמש בכוחות שיש לנו עכשיו, רק אז יוענקו לנו כוחות חדשים - ברגע שנעבור את מפתן ההתחלה!

ה'חזון איש' אמר פעם: כל דרך ארוכה מתחילה מצעד אחד קטן. אם האדם לא צועד את הצעד הזה, לעולם הוא לא יגיע ליעדו.

כל אדם שיש לו רצון, שאיפה, חזון או תוכנית - יכול להתחיל. צעד אחד, קטן, אבל דרמטי.

להתחיל, לפעול, לעשות משהו. לא לחשוב שסיכויי ההצלחה נמוכים, לא לפחד אם זה ייכשל. פשוט לקפוץ למים, לנסות, לעשות צעד אחד!

אם האתגר הוא לכוון יותר בתפילה - אפשר להתחיל בכמה קטעים, אם האתגר הוא לכבד הורים יותר טוב, נתחיל להקפיד על כוס תה כל ערב...

סיפור | קוד כאוס

מאת איתי גלבוע, מתוך 'שלום לעם'

'המחוננים', כך קראו להם, ובצדק. כבר מילדותם ניתן היה להבחין בחריפות שכלם וכישרונותיהם המיוחדים, ככל שגדלו הם הצליחו להפתיע את כל מי ששוחח עמם ולהשאיר אותו נפעם, תוך שהוא מבטיח לעצמו ולאחרים שמהחבר'ה האלה עוד ישמעו רבות. הם אמנם לא גדלו יחד, אך כשגילו הוריהם ומוריהם את הפוטנציאל הטמון בהם, דאגו להוציאם מבית הספר הקלאסי ולשולחם למקום מיוחד, שם יוכלו לנצל את כישוריהם הייחודיים.

וכך מצאו את עצמם שבעה נערים בני אותו גיל - שש עשרה פלוס-מינוס, יושבים יחד סביב שולחן אחד ומאזינים ברתק לשיעוריו המעמיקים של הכלכלן הנודע פדרו וולדן, שרק בשנים האחרונות הצליח לקדם עשרות פרויקטים, לקנות ולמכור, להשקיע ולהפתיע ולגלגל סכומים לא מבוטלים הישר לכיסו התפוח. הורי המחוננים היטיבו להבין כי הכוונה נכונה מפי אדם שקול ובעל ניסיון, תאפשר לילדיהם לשחרר את יכולותיהם החוצה ולשחזר הצלחות גדולות מעין אלו ואף יותר.

במשך שעות רבות ישבו הצעירים, מנסים לקלוט את המסרים העמוקים שהמורה הדגול מנסה להעביר להם, מתוך תקוה גדולה לעתידם המבטיח. השיעורים כללו עשרות כללי יסוד, ומאות פרטים נחוצים לרכישה נכונה ולהשקעה בטוחה. הוא לימד אותם את החוקים השונים המחייבים כל משקיע, ולצד זה הוגיע את מוחם בחישובים מתמטיים מורכבים כדי להגיע לעשיריות האחוז המסתתרים בכל רכישה, שדווקא שם, לטענתו, מסתתר הכסף הגדול. "בכל עסקה שתזדמן לכם", הזהיר אותם פדרו, "החזיקו ראש חזק, הצמידו אוזניים לכל מילה היוצאת מפי היושב מולכם, בחנו את העסקה בשבע עיניים ושימו עליה ידיים אם היא נראית לכם. במידה ומתעורר בכם חשד, הדחיקו רגליים מיד ללא היסוס. אל תדאגו, אם תעבדו עם המוח נכון, הלב שלכם כבר יספר לכם הכול". למרות הקושי חשו הנערים סיפוק רב ככל שהתקדמו ונכנסו עמוק יותר לתחום, ובדמיונם כבר חזו את העתיד

הוורוד הצפוי להם.

חודשי עמל מפרכים הגיעו לסיומם, ופדרו הבטיח להם הפתעה לקראת הסוף. בהוראת המורה, התייצבו השבעה בבוקרו של היום האחרון והמתינו בסמוך לביתו המפואר של פדרו. הם היו מרוגשים ומאושרים, וניסו לנחש במה הם הולכים לבלות את יומם האחרון יחד.

לפתע, דלת העץ המגולפת נפתחה, ופדרו סימן להם להיכנס. כשנכנסו לא יכלו להוריד את עיניהם מהיצירות המופלאות שעיטרו את קירות הבית, בדרכם עברו על פני עשרות חדרים מרשימים, עד שעצרו ליד חדר צדדי בפינת הבית. "היכנסו" הורה להם פדרו, הם נכנסו זה אחר זה והופתעו לגלות אולם ריק שמלבד כיסא רעוע לא היה בו כלום. בקיר שממול ניצבה דלת ברזל, ועליה קודן מתכתי ובו מספרים רבים.

"מה שעליכם לעשות", הסביר להם פדרו, "זה לפתוח את הדלת הכבדה ולגלות את המסתתר מאחוריה. מי מכם שיצליח, יידע שהוא בדרך הנכונה ומצפה לו עתיד גדול".

בזה אחר זה ניגשו הנערים אל ה'קודן', וניסו כל אחד בתורו לנחש את המספרים הנכונים. המצחים קומטו, המחשבות התרוצצו, הידיים לחצו, אך הדלת נשארה נעולה. לאחר שעות של נקישות חוזרות ונשנות, החלו הנערים להתייאש. לא היה להם מושג על כמה מספרים עליהם ללחוץ, ולמרות אלפי הניסיונות לא עלה באצבעותיהם להגיע אל הסיסמא המבוקשת. הם נעמדו בחצי עיגול, חלקם נשענים על הקיר מרוב מאמץ שדרש מהם התרגיל, לשווא בינתיים, ואז הם החליטו בעצה אחת כי כל אחד יעלה בפני החבורה רעיון חדש שאולי דרכו יפתרו את התעלומה.

לפתע ננער ז'ק ממקומו. הוא עזב את הישיבה שנערכה בעמידה, וניגש לעבר הכיסא הרעוע שעמד נכלם בצדי החדר. הוא הצמיד את הכיסא לדלת, הניח עליו רגל אחת, ואת השנייה ניסה להציב על הידית. בזמן שניסה לעלות על הכיסא, ניסו חבריו לעלות על פשר מעשהו המוזר אך ללא הצלחה. תוך כדי טיפוס, קרס הכיסא והתפרק לחלקים, וז'ק מצא את עצמו שוכב על הרצפה כשחבריו מסביב מתאמצים להסתיר את חיוכם. הוא לא התייאש, וביקש מהעומד לצדו להרימו עד למשקוף. בהגיעו למעלה, הצמיד את ידו האחת לתקרה וביד הפנויה משך בכוח וו קטן שהיה קבוע למעלה בדלת. הוא קפץ למטה בסיפוק, משך את ידית הדלת, וזו, יחד עם עיניהם המשתאות של החבורה כולה, נפתחה לרווחה.

מעבר לדלת נתלה שלט ענק ובו נכתב: "החישובים הנכונים הם חיוניים, והמספרים של הכסף שהרווחנו - מספרים את ההצלחה, אך ההצלחה עצמה פשוטה עד מאוד, אם לא תזלזלו בפרטים הקטנים - תגיעו להצלחתכם הגדולה!"

הקודן לא היה אלא הטעיה. רק מי שהביט למעלה, ומצא וו נעילה פשוט, הצליח לפתוח את הדלת...

תובנה

על ידי מעשים קטנים ופשוטים אנו יכולים להגיע רחוק מאוד, לחולל עמם פלאות ולפתוח דרכם שערים נעולים. נזכור שכל צעד קטן וכל מצוה קטנה שאנו עושים בעולם הזה חשובה מאוד מאוד, ורבה השפעתם על היקום כולו.

הפעלה | שטיח זז

משפט פתיחה:

משחק יצירתי ומתזז, מסיר חסמים ושובר קרח.

הסבר כללי:

יוצרים שטיח עיתונים על הרצפה, המשתתפים עומדים עליהם, ומתחילים לקרוע חתיכות מ"השטיח" לפי התשובות של המשתתפים, עד שאחד נפלט החוצה...

חומרים נדרשים:

עיתונים מזדמנים.

הסבר מפורט בשלבים:

1. יוצרים יחד 2 שטיחי עיתונים על הרצפה, כל אחד מהם בגודל שאפשר לעמוד עליו ברווח מספיק.
2. כל אחד בתורו שואל את חבירו שאלה פשוטה, כמו 'מה השעה' 'איזה יום היום?' וכן הלאה.
3. אם הנשאל ענה רק אחרי 2 שניות, המשתתף ששאל רשאי לקרוע חתיכת עיתון לרגלי המשתתף הנשאל...
4. כך עד שמשתתף אחד נפלט ונשאר בלי שטיח, כמובן המנצח הוא מי שנשאר ולא נפלט.
5. אפשר לעשות כך כמה סבבים, והמנצח הוא מי שנשאר בכל הסבבים ולא נפלט.

הערות:

ניתן להוסיף משימות וחידות, שכישלון בהם גורם לקיצוץ, וכן הלאה.

השואל שקורע עיתון, רשאי לבצע קריעה אחת ביד אחת בלבד - בכל פעם.

תובנה:

מי שיתחבט יותר מדי בחיים, ולא יתקדם ויעשה צעדים, עלול לדרוך במקום ולמצוא עצמו ללא בסיס ומשען. כדי להצליח, נתקדם ונענה תשובות במהירות - נשתמש בכוחות שלנו.

יסוד מועיל ומזרז בדרך אל ההצלחה, הוא לדעת לקבל ביקורת ולהיבנות ממנה. זהו אחד מארבעים ושמונה קנייני התורה, הנמנים במסכת אבות (ו, ו): "אהוב את התוכחות".

התגובה הראשונית שלנו כשמישהו מדבר אלינו בביקורת, היא להגן על האגו שלנו. אנחנו מתעצבנים ומגיבים עם משהו בסגנון, "באיזו זכות אתה מטיף לי מוסר?!"

אך אם נדע לקבל באהבה ביקורת נכונה, נוכל לרכב עליה ולטוס איתה לעבר ההצלחה. אהבת הביקורת תהיה כלי נפלא בדרך להצלחה.

שאלות לדיון

- **מישהו מתח עלי ביקורת, האם זה אירוע חיובי או שלילי?**
- **ילד עצמאי, אחד שלא מבקש עזרה מאחרים, וגם לא מקבל ביקורת לטוב ולמוטב אלא מוביל כל הזמן קדימה לבד, האם יצליח להגיע לאן שהוא רוצה?**

תשובה

אם רק נשכיל איך לקבל אותה, ביקורת היא דבר טוב ומועיל, כיוון שהיא מכוונת אותנו לדרך הנכונה. מי שמסרב לקבל ביקורת, עלול ליפול בדרך בטרם יגיע לפסגה.

מדוע?

כי אנו בני תמותה, וטועים, אין אדם שנקי מטעויות. הביקורת, עשויה למנוע טעויות נוספות ולהציל מהפסדים דומים בעתיד.

דוגמה: חבר העיר לך על חתיכת חסה התקועה לך בין השיניים. מה זה אומר? החבר אוהב אותך! דואג לך! רוצה בטובתך! אם הוא חלילה שונא אותך, הוא לא היה אומר מילה, ועוד מחמיא שאתה נראה נפלא, ומה אכפת לו שתמשיך להיראות מגוחך?

כפי שאומר שלמה המלך "נאמנים פצעי אוהב ונעתרות נשיקות שונא" (משלי כז, ו), ומסביר ה"מצודת דוד": "האוהב הפוצע לאהובו למען יישר לכת, הנה הפצעים הם נאמנים המה כי עשו שליחותם והועילו לזה, כי בעבורם ייטיב דרכו. אבל מן השונא, אפילו הנשיקות מרובות המה, הנם למשא, הואיל ואין בהם תועלת".

לעיתים הביקורת נאמרת בנימה שלילית, ומלווה בציניות ובלעג כלפינו. זה באמת לא נעים, מבייש ופוגע. אבל כדאי לנו להיות חכמים, להשתדל לקלף את המעטפת החיצונית הפוגעת, וללמוד מהביקורת איך להתקדם הלאה.

מי שחפץ להצליח בחיים, לא רק מקבל ביקורת בהבנה, אלא גם מחפש ביקורת ומזמין אותה! בעלי עסקים מוכנים לשלם הון עתק עבור מומחים, שיגלו להם היכן הם טועים! הם תולים תיבת "תלונות והצעות", כדי לקבל ביקורת בונה.

כשאנו מתבוננים ומבחינים בתוצאותיה החיוביות של הביקורת, אנחנו מגיעים לאהבת התוכחה. נניח ששכחת את הארנק בדואר, ומישהו צועק אחריך: "היי! שכחת את הארנק!" לא תכעס עליו על כך שהעיר לך, ולא תיפגע מכך שגילה ברבים את

הכישלון שלך, אלא תודה לו מקרב לב ותמהר לקחת את הארנק! כך אפשר להסתכל על כל ביקורת.

אז מדוע כשמעירים לנו שאנו משלמים מחיר כפול בחנות בה אנו קונים, לעומת המחירים הנמוכים בחנות הסמוכה, אנחנו מקבלים את התוכחה בשמחה, אבל כשמעירים לנו על התנהגות אישית חריגה, אנחנו נעלבים ו/או כועסים?

רק כשברור לנו הרווח שנפיק מהביקורת, אנו מסוגלים לקבל אותה ברוח טובה.

מצד שני, בל נשכח שאנו לא רק מקבלים ביקורת, אלא גם מעבירים ביקורת על אחרים. אז בואו נשים לב ונשתדל בכל מאודנו - להדגיש את החלק המועיל בביקורת, לא לזלזל ולצחוק על השני, רק להעיר את תשומת ליבו לשיפור שיוכל להשיג. נתייחס אליו כמו אל מי ששכח ארנק בדואר, ואנו רק מעירים את תשומת ליבו לכך ומייעצים - רוץ לקחת את הארנק!

סיפור | ארץ השיורים

קבוצת מטפסי הרים בנפאל נתקלו בסופת שלגים עזה. רוחות מהירות איימו על שלומם, והם נאלצו לעצור את מסע הטיפוס, להקים אוהל מאולתר במרומי ההר ולשרוד בו עד שתירגע הסופה.

נונאז, אחד מחברי הקבוצה, היה בעל גוף חסון במיוחד. למרות זאת, כשרוח אדירה הוטחה בפניו, הוא מצא את עצמו מתגלגל במורד ההר, ונחת במיקום מרוחק משאר בני הקבוצה. למזלו, הוא לא נפצע באופן משמעותי.

נונאז החל לצעוד ימים ולילות בחיפוש אחר הנתיב שיחזיר אותו לחבריו, אך ללא הצלחה. הסופה כבר נרגעה, ונונאז לא הצליח למצוא את דרכו. לפתע נגלו לעיניו אורות, הוא הבין שהצליח סוף סוף למצוא כפר מיושב. נונאז התמלא שמחה, ורץ לבקש מיושבי הכפר מזון ושתיה חמה.

הפתעה עצומה ציפתה לנונאז בתוך הכפר: התברר שכל יושבי הכפר, ללא יוצא מן הכלל, הם עיוורים מלידה!

נונאז הוזמן על ידי תושבי הכפר לשהות במחיצתם, ליטול חלק בעבודת השדה וליהנות ממזון וקורת גג. לנונאז

לא היתה ברירה, והוא החליט להצטרף. "תבוא הלילה בשעה עשר, ותתחיל לעבוד", הורה לו מנהל העבודה.

נונאז ניסה להתווכח, להבין למה עובדים בלילה ולא ביום, אבל פתאום קלט. הם עיוורים! אור היום לא משנה להם כלל! במשך השנים, הורגלו יושבי הכפר לעשות את מלאכתם ללא חוש הראיה, והם אפילו **לא ידעו** מה זאת אומרת 'לראות'.

נונאז ניסה להסביר ולשכנע שכדאי להם לעבור לעיר הגדולה, להסתייע בחוש הראיה של אנשים אחרים ולנסות להירפא ממחלתם, אבל הם סירבו לשמוע על כך. הם לא הבינו מה חסר להם בחיים...

נונאז הרגיש רע מאוד בכפר. העבודה בלילה, בחשיכה, היתה לו קשה. הוא ניסה לשכנע אותם לעבוד ביום, ולהסתייע בחוש הראיה שלו, אבל זה רק הרגיז אותם יותר ויותר.

יושבי הכפר כעסו על נונאז, ששוב ושוב מדבר איתם על דברים שאין להם מושג מה הם, כמו "חוש ראיה", "צבעים" ו"אור".

המתח, המריבות והצעקות בין נונאז לבין העיוורים, הלכו והתגברו מיום ליום, עד שיום אחד נונאז החליט שהוא לא מסוגל יותר. הוא ארז בשקט צידה לדרך, והתגנב בשקט בבוקר השכם, כשכולם הלכו בדיוק לישון...

נונאז הלך ימים שלמים במסע מפרך ומתיש, עד שהגיע לכפר נוסף, שם עזרו לו האנשים לחזור לביתו. יושבי הכפר הראשון נותרו עיוורים לנצח, ואפילו לא היו מודעים לכך שהם מפסידים הפסד עצום.

תובנה

כולנו לפעמים "עיוורים" בנושא מסויים. יש לנו איזה חיסרון, ואנחנו לא יודעים שהוא קיים, ואין לנו מושג איך לתקן אותו.

מי שלא יקשיב לאחרים, ויחליט שכל מי שנותן לו ביקורת, לא ראוי לשמוע את דבריו, יפסיד הרבה בחיים. רק מי שיפקח את אוזניו ואת עיניו, יקשיב לאחרים וילמד מהם, יזכה לתקן את עצמו ולהצליח בחיים.

משחק | בול פגיעה

משפט פתיחה:

המשחק מוכר בתור משחק קופסא עם צבעים, אך כאן יצרנו ממנו משחק מרתק שבעתיים - עם אותיות ומילים!

הסבר כללי:

כל קבוצה משלימה את האותיות החסרות במילה של הקבוצה השניה, ההתקדמות לפי ניחושים של קבוצה אחת, והציונים של הקבוצה השניה לניחושים של הקבוצה הראשונה.

חומרים נדרשים:

- דף משחק, מצורף, לשכפל פעמיים לגודל 3□.
- שני עטים.
- פתקים קטנים.

הסבר מפורט בשלבים:

1. מתחלקים לשתי קבוצות, כל קבוצה בוחרת את נציגה.
2. כל קבוצה מקבלת דף טבלה של המשחק.
3. כל קבוצה בוחרת בנפרד מילה בת 6 אותיות, משננים אותה בעל פה, רושמים אותה על פתק קטן, ומחביאים.
4. כעת מתחילים: כל קבוצה בתורה, רושמת באמצעות נציגה, בדף של השני, את האות הראשונה והאות האחרונה של המילה, בשורה הראשונה המודגשת למעלה.
5. על הקבוצות לזהות את האותיות החסרות בדף הקבוצה האחרת, וזאת באמצעות ניחוש.
6. נציג הקבוצה רושם את הניחושים, בכל תור ניחוש אחד, בשורה נפרדת.
7. לאחר כל ניחוש של קבוצה אחת, הקבוצה השניה [שאת המילה שהיא בחרה מנסה הקבוצה השניה לנחש], נותנת לקבוצה השניה ציונים, באמצעות נציג הקבוצה.

8. את הציונים עליו לרשום בארבעת המשבצות בצד ימין של השורה, באופן הבא:
   - יש ארבע משבצות לארבע אותיות שצריך לנחש. כל משבצת מציינת אות. אבל לא לפי הסדר כמובן...
   - על כל אות שהמשתתף הראשון ניחש נכון במקומה הנכון, המשתתף השני מציין פעמיים V V.
   - אם הוא כתב את האות אבל לא במקום הנכון, למשל במקום "ירושלם" המשתתף השני כתב "ילדים", יש כאן אות ל' אבל לא במקום, לכן מגיע לו V אחד.
   - אם אין שום אות נכונה, יש לרשום 4 פעמים X.
9. ממשיכים הלאה, כל אחד מסתכל על הציונים שהקבוצה השניה ציינה להם וחושבים ביחד, ולפי זה מנחשים הלאה.
10. עד 10 ניחושים לכל קבוצה.
11. מנצחת: הקבוצה שגילתה את המילה הנכונה ראשונה.
12. הקבוצה המפסידה מוציאה את הפתק ומראה לראשון כדי לאמת.

הערות:

- כדאי למצוא מילה קשה כדי להוסיף אתגר.
- אפשר להחליט שלא משתמשים בכל האותיות.

תובנה:

כל אחד חיכה לשני, העמיק בניחושו וציין לו ציון. איזה כיף זה היה! כך גם ביומיום, כיף מאוד להקשיב לדעה של השני, ולהתייחס לדבריו, כך אנחנו נתקן את טעויותינו ונגיע להצלחה מושלמת.

האות הראשונה					האות האחרונה
_____	_____	_____	_____	_____	_____

משרד ראשי: רחוב גבעת שאול 27, גבעת שאול, ירושלים
טלפון: 077-40-50-813 **פקס:** 153-524-236-122
דוא"ל: israelshilo@gmail.com

יחדיו
ארגון נוער